

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ANNA ΜΠΑΤΙΣΤΑΤΟΥ
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟ ΛΕΙΩΜΑ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	4
Αποστολή και στόχοι του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	6
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	8
Α. Ακαδημαϊκή συγκρότηση.....	9
Α1. Εκπαίδευση.....	10
Ανθρώπινο δυναμικό.....	10
Προγράμματα σπουδών.....	12
Διά Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση	15
Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού.....	17
Α2. Έρευνα.....	19
Υποδομές.....	19
Δημοσιότητα, μέσα και κίνητρα.....	21
Χρηματοδότηση - ΕΛΚΕ	22
Β. Εξωστρέφεια και Διεθνοποίηση	25
Β1. Τα δεδομένα	26
Β2. Τα προσδοκώμενα	29
Διεθνής Έρευνα και Χρηματοδότηση	30
Διεθνείς φοιτητές	31
Διεθνής διδασκαλία, Διάχυση γνώσης και δεξιοτήτων, Ανάπτυξη κοινής εμπειρογνωμοσύνης	31
Β3. Η πρόκληση των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών	33
Γ. Σύνδεση με την κοινωνία και την οικονομία.....	34
Γ1. Επικοινωνία και ενημέρωση	35
Ανοιχτές πύλες	35
Γ2. Άνοιγμα στην κοινωνία.....	36
Γ3. Ενίσχυση της καινοτομίας	38
Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου	39
Τεχνοβλαστοί	40
Διασύνδεση με την Περιφέρεια Ηπείρου	40
Γ4. Πολιτισμός.....	42

Δ. Πανεπιστημιακή ζωή	46
Δ1. Υποδομές	46
Ενεργειακή αναβάθμιση.....	50
Δ2. Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	52
Δ3. Φοιτητική μέριμνα και αυτοδιαχείριση	54
Πρακτική άσκηση	55
Δ4. Επιτροπή Ισότητας Φύλων	57
Ε. Διακυβέρνηση.....	58

Εισαγωγή

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ξεκίνησε την λειτουργία του το 1964 και έγινε ανεξάρτητο Πανεπιστήμιο το 1970. Η ίδρυσή του ήταν αποτέλεσμα σθεναρής διεκδίκησης της κοινωνίας της Ηπείρου. Η δυναμική του πορεία ανταποκρίνεται στο πολιτιστικό παρελθόν και τις παραδόσεις αλλά και στις ανάγκες της περιοχής. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σήμερα είναι ένα δημόσιο Πανεπιστήμιο, που χαρακτηρίζεται από ολοκληρωμένη ανάπτυξη, ένα διακεκριμένο Ίδρυμα με εθνική και διεθνή αναγνώριση.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αποτελείται από 11 Σχολές και 23 Τμήματα:

- Φιλοσοφική Σχολή (Τμήμα Φιλολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Τμήμα Φιλοσοφίας)
- Σχολή Θετικών Επιστημών (Τμήμα Μαθηματικών, Τμήμα Φυσικής, Τμήμα Χημείας)
- Σχολή Επιστημών Υγείας (Τμήμα Ιατρικής, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τμήμα Λογοθεραπείας)
- Σχολή Επιστημών Αγωγής (Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών)
- Σχολή Καλών Τεχνών (Τμήμα Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης)
- Πολυτεχνική Σχολή (Τμήμα Μηχανικών Επιστήμης Υλικών, Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, *Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, σε αναστολή λειτουργίας με απόφαση του ΥΠΑΙΘ 2019*)
- Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (Τμήμα Ψυχολογίας, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, *Τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας, σε αναστολή λειτουργίας με απόφαση του ΥΠΑΙΘ 2019*)
- Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής)
- Σχολή Μουσικών Σπουδών (Τμήμα Μουσικών Σπουδών)
- Σχολή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών)
- Σχολή Γεωπονίας (Τμήμα Γεωπονίας, *Τμήμα Επιστημών Τροφίμων και Διατροφής, σε αναστολή λειτουργίας με απόφαση του ΥΠΑΙΘ 2019*).

Κατά την τελευταία πενταετία έλαβαν χώρα σημαντικές εσωτερικές αλλαγές στο Πανεπιστήμιο. Μετά από επίμονες διεκδικήσεις το 2017 ιδρύθηκε η Πολυτεχνική Σχολή, οι απόφοιτοι της οποίας εγγράφονται στο ΤΕΕ. Με τον ν.4559/2018 το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων διευρύνθηκε με την ενσωμάτωση του ΤΕΙ Ηπείρου και απέκτησε παρουσία και στις τέσσερις πρωτεύουσες των νομών της Ηπείρου.

Ακολούθησαν όμως και αλλαγές που συνδέονται με εξωτερικές εξελίξεις:

Η εισβολή της πανδημίας του Covid-19 δοκίμασε την ακαδημαϊκή κοινότητα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και ανέδειξε αδυναμίες, αλλά και δυνατά σημεία. Σε αυτό το θέμα σημαντικό ρόλο έπαιξε η στιβαρή παρουσία του Πανεπιστημίου και ιδιαίτερα του Τμήματος Ιατρικής, με την ευελιξία και την ετοιμότητα στην πολυεπίπεδη διαχείριση της κατάστασης.

Η δεύτερη σημαντική εξωτερική εξέλιξη είναι αυτή που αφορά στην παρούσα διαδικασία ανάδειξης των αρχών διοίκησης, σύμφωνα με τον ν.4957/2022, που σηματοδοτεί μια ευρεία μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση αυτή φέρνει μείζονες αλλαγές και εγείρει σημαντικές και σύνθετες προκλήσεις για το άμεσο μέλλον.

Αυτό το δυναμικά μεταβαλλόμενο σκηνικό, επιβαρυνόμενο από τις απρόοπτες επιταγές της υγειονομικής κρίσης, θέτει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μπροστά στην ανάγκη να πορευθεί στο μέλλον δίχως να παρεκκλίνει από τους κύριους στόχους του. Να έχει τις ρίζες του στην ιστορία του και στην γη της Ηπείρου, αλλά να είναι και ανοιχτό στον κόσμο. Να διατηρεί υψηλά τον πήχη της δημόσιας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά να επιτυγχάνει και σε μια πλουραλιστική αντίληψη της έρευνας, χτίζοντας γέφυρες ανάμεσα σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία και ξεπερνώντας τους όλο και μεγαλύτερους υλικούς περιορισμούς. Και όλα αυτά με μια διακυβέρνηση προσαρμοσμένη στον μετασχηματισμό της ακαδημίας και της κοινωνίας, χωρίς εκπτώσεις ως προς τις συνταγματικές αρχές που αφορούν στην αποστολή και στους στόχους του.

Αποστολή και Στόχοι του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, βάσει του ν.4957/2022 και σύμφωνα με την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του έχει ως αποστολή:

- Να παράγει και να μεταδίδει γνώση μέσω της διδασκαλίας και της έρευνας, δίχως διακρίσεις και αποκλεισμούς και να προετοιμάζει τους φοιτητές για την εφαρμογή της στο επαγγελματικό και κοινωνικό πεδίο, καθώς και να καλλιεργεί και να προάγει τις επιστήμες, τις τέχνες, τα γράμματα και τον πολιτισμό.
- Να προσφέρει ανώτατη εκπαίδευση (προγράμματα σπουδών τυπικής εκπαίδευσης πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου) προγράμματα σπουδών σύντομης διάρκειας και δια βίου μάθησης με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας και δυναμικά εργαλεία όπως η εξ αποστάσεως διδασκαλία, η εικονική και επαυξημένη πραγματικότητα, στο ανώτερο επίπεδο ποιότητας κατά τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια.
- Να αναπτύσσει στους φοιτητές την κριτική σκέψη και την συνθετική ικανότητα καθώς και τις δεξιότητες του 21ου αιώνα, να μεριμνά για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων και να διαμορφώνει τις απαραίτητες συνθήκες για την ανάδειξη νέων ερευνητών. Να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.
- Να δίνει έμφαση στη διεπιστημονικότητα και την καινοτόμο έρευνα και να φροντίζει για την προσέλκυση νέων επιστημόνων.
- Να διεξάγει καινοτόμο έρευνα και να προωθεί τη διάχυση της γνώσης προς την κοινωνία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής και ηθικής δεοντολογίας, της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και μη διάκρισης, του καθολικού σχεδιασμού και του ψηφιακού μετασχηματισμού και να συμβάλλει στις εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες.
- Να προωθεί τη συνεργασία με άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, τις συμμαχίες με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, συμμετέχοντας σε κοινά προγράμματα σπουδών, να ενισχύει την αποτελεσματική κινητικότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού, των φοιτητών και των αποφοίτων του, συμβάλλοντας

στην οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

- Να συμβάλλει στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτισμική επάρκεια και υπευθυνότητα και με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις αξίες της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ειρήνης και της ισότητας.
- Να αναπτύσσει κοινές εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές στην ημεδαπή και αλλοδαπή για την προαγωγή της εκπαίδευσης, της έρευνας, της τεχνολογίας και του πολιτισμού.

Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων οργανώνεται και λειτουργεί με κανόνες και πρακτικές που διασφαλίζουν την τήρηση και προάσπιση ιδίως των αρχών:

- α) της ελευθερίας στην έρευνα και τη διδασκαλία,
- β) της ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας,
- γ) της ποιότητας της εκπαίδευσης και των υπηρεσιών του,
- δ) της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στη διαχείριση του προσωπικού, των πόρων και των υποδομών του,
- ε) της διαφάνειας του συνόλου των δραστηριοτήτων του και της αμοιβαίας λογοδοσίας,
- στ) της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου του και τη λήψη αποφάσεων,
- ζ) της αξιοκρατίας στην επιλογή και εξέλιξη του προσωπικού του,
- η) της ίσης μεταχείρισης και αποφυγής κάθε είδους έμφυλων διακρίσεων καθώς επίσης και του σεβασμού κάθε διαφορετικότητας αναφορικά με την ηλικία, τη θρησκεία, τις πεποιθήσεις και τις ειδικές ανάγκες,
- θ) της συμπερίληψης μέσα από τον φοιτητοκεντρικό χαρακτήρα των σπουδών, τη φοιτητική μέριμνα και την οικονομική ενίσχυση των ευάλωτων οικονομικά ομάδων και την έμφαση στην εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία.

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στις επόμενες σελίδες αναπτύσσεται η προοπτική πάνω στην οποία προβάλλεται το μέλλον του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, λαμβάνοντας υπόψιν την υφιστάμενη κατάσταση, τον στρατηγικό σχεδιασμό όπως έχει πρόσφατα ψηφιστεί από τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα, αλλά και τον οραματισμό της υπογράφουσας, που δεσμεύεται με τις προτάσεις αυτές για την ανάληψη των υψηλών ευθυνών που συνεπάγεται το πρυτανικό αξίωμα.

Οι άξονες σχεδιασμού για καθέναν από τους βασικούς πυλώνες της πανεπιστημιακής ζωής σκιαγραφούνται μετά από μια σύντομη παρουσίαση των ισχυρών και αδύναμων σημείων που χαρακτηρίζουν σήμερα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

A. Ακαδημαϊκή συγκρότηση

Η εκπαίδευση είναι βασικός πυλώνας που συνέχει όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου μεταξύ τους, αλλά και με την ευρύτερη κοινωνία. Η έρευνα και η καινοτομία πρέπει να διαπερνούν τα προγράμματα σπουδών, προπτυχιακά και μεταπτυχιακά, με συνεχή ανανέωσή τους, και να τροφοδοτούν την συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Ο διδακτορικός και μεταδιδακτορικός χώρος πρέπει να προστατευθεί και να επαυξηθεί, ως φυτώριο όπου καλλιεργούνται οι επιστημονικές εξελίξεις, αλλά και οι συλλογικές προσδοκίες και διεκδικήσεις μας για την ποιότητα, το ήθος και την αξιοποίηση της ακαδημαϊκής έρευνας.

Το Πανεπιστήμιο οφείλει να παραμείνει σε επαφή με τους αποφοίτους του, να τους παρακολουθεί και να τους στηρίζει, συμμετέχοντας στον τρόπο με τον οποίο το ήθος, η μόρφωση και ο επαγγελματισμός τους μετασχηματίζουν την κοινωνία.

Ολιστικά θεωρημένο, με αναγνωρίσιμη ταυτότητα και με ακαδημαϊκό όραμα, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων θα είναι ελκυστικό για νέους φοιτητές και φοιτήτριες, αλλά και για τα μελλοντικά στελέχη που θα συμπληρώσουν και θα διευρύνουν τις δομές του.

A1. Εκπαίδευση

Ο εκσυγχρονισμός, η συνεχής αναβάθμιση και πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών σε όλα τα επίπεδα, προάγοντας την διεπιστημονικότητα και ενισχύοντας συνέργειες, η διηνεκής σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, και η προώθηση διατμηματικών και διδρυματικών συνεργασιών στην εκπαίδευση και την έρευνα, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αποτελούν βασικούς στρατηγικούς στόχους. Η μετάδοση της γνώσης και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της αυτενέργειας των φοιτητών/τριών βασίζεται σε συστηματική αναβάθμιση των τρόπων διδασκαλίας, με χρήση όλων των σύγχρονων μεθόδων/τεχνολογιών.

Ανθρώπινο δυναμικό

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων φοιτούν 30.401 προπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, 1328 μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες και 1652 υποψήφιοι/ες διδάκτορες και 106 μεταδιδάκτορες (δεδομένα 2020-2021). Απασχολούνται 522 μέλη ΔΕΠ, 176 μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, 206 εξωτερικοί συνεργάτες με ανάθεση διδασκαλίας, 294 μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι και λοιπό προσωπικό και 50 μέλη διοικητικού προσωπικού με σύμβαση.

Το επιστημονικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι αξιόλογο, με διεθνή αναγνώριση και πολλές διακρίσεις. Μάλιστα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κατέχει υψηλές θέσεις σε συστήματα παγκόσμιας κατάταξης Πανεπιστημίων (University Rankings). Τα τελευταία χρόνια κυρίως δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση καλών ακαδημαϊκών πρακτικών για την επιλογή των νέων μελών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται «κυψέλες» νέων επιστημόνων με έντονη δυναμική.

Η ανέλιξη του Ελληνικού Πανεπιστημίου εμποδίζεται όμως από την σταθερά επιδεινούμενη υποχρηματοδότηση, όσον αφορά στην έρευνα, τις υποδομές και την διεξαγωγή του εκπαιδευτικού έργου. Οι σχεδόν μηδαμινές προσλήψεις της τελευταίας δεκαετίας έχουν πλήξει δραματικά τον ακαδημαϊκό σχεδιασμό. Η κρατική

γραφειοκρατία, με συνεχείς νομοθετικές αλλαγές, επιδεινώνει την κατάσταση. Η παρατεταμένη οικονομική κρίση διαμορφώνει κεντρομόλες τάσεις στις επιλογές των υποψήφιων φοιτητών, αδικώντας τα ιδρύματα της περιφέρειας.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν ένα εκρηκτικό σκηνικό, με σοβαρές επιπτώσεις στην αναπτυξιακή πορεία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Ο συνδυασμός της προϊούσας υποστελέχωσης σε όλα τα επίπεδα με τον δυσανάλογα μεγάλο αριθμό φοιτητών είναι ασύμβατος με τις ανάγκες που γεννά η αύξηση του όγκου και της πολυπλοκότητας της επιστημονικής γνώσης, και έχει βαρύ αντίκτυπο στην έρευνα και στην διδασκαλία. Επιπλέον, η υστέρηση στην ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού δημιουργεί ένα είδος «δημογραφικής» κρίσης, παγιώνοντας έναν μέσο όρο μεγάλης ηλικιακής διαφοράς ανάμεσα σε διδάσκοντες και διδασκόμενους και απειλώντας με χάσμα γενεών.

Πολύτιμη συνιστώσα της ακαδημαϊκής ζωής, η κοινότητα των διοικητικών υπαλλήλων είναι επίσης αποδεκατισμένη και βιώνει χρόνια κόπωση. Επιπλέον, τα ψηφιακά συστήματα δεν είναι ενιαία και χρήζουν σημαντικής βελτίωσης και όσο κι αν έχει προαχθεί ο ψηφιακός εγγραμματισμός δεν έχει δαμασθεί η εσωτερική γραφειοκρατία, ενώ το πρόβλημα έγινε πιο έντονο με την ανάπτυξη του ιδρύματος σε τέσσερις πανεπιστημιούπολεις.

Είναι άμεση προτεραιότητα η καθολική χαρτογράφηση της ακαδημαϊκής πραγματικότητας όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό όλων των κατηγοριών, τους χώρους και τον εξοπλισμό. Με βάση αυτή, θα πρέπει να προκύψει στρατηγική συναίνεση μέσα από τα ακαδημαϊκά όργανα για την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων, με εξορθολογισμό των πόρων. Η σχετική διαβούλευση θα διαμορφώσει μια κοινώς αποδεκτή «χάρτα», που θα περιλαμβάνει ιεράρχηση των προτεραιοτήτων. Είναι αυτονόητο ότι η ηγεσία του Πανεπιστημίου θα διεκδικήσει εντατικά χρηματοδοτήσεις και ενίσχυση σε θέσεις ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, διοικητικών και λοιπών υπαλλήλων, με συνεχή παρουσία στα κέντρα εξουσίας.

Προγράμματα σπουδών

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ακολουθεί μια συνεπή πολιτική όσον αφορά στα προγράμματα σπουδών. Φροντίζει να επικαιροποιούνται συχνά, παρακολουθώντας τις εξελίξεις της επιστήμης και τις ευρύτερες κοινωνικές τάσεις. Μεριμνά για την πιστοποίησή τους, που έχει ήδη ολοκληρωθεί για την πλειοψηφία τους, ενώ οργανώνεται επιμελώς για τα υπόλοιπα.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στον τομέα των μεταπτυχιακών σπουδών. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων προσφέρει 35 προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) χωρίς καταβολή διδάκτρων, συμμετέχει και είναι επισπεύδον σε 14 και 8 διατμηματικά / διδρυματικά ΠΜΣ αντίστοιχα. Δωρεάν προσφέρονται και σπουδές διδακτορικού επιπέδου από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου.

Η εκπαιδευτική πολιτική του Ιδρύματος στηρίζεται στους παρακάτω βασικούς άξονες, που προκύπτουν από την Αποστολή και τους Στόχους όπως αναφέρθηκαν πιο πάνω:

- Συνεχής εκσυγχρονισμός και βελτίωση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, επιβεβλημένος σε μια εποχή «έκρηξης γνώσεων» με πανταχού παρούσα την συνιστώσα των νέων τεχνολογιών.
- Διασφάλιση της ποιότητας στην έρευνα και στην εκπαίδευση. Είναι σημαντικό να προσδιοριστεί το περιεχόμενο της έννοιας της «ποιότητας», με προπαρασκευή και διάλογο των εταίρων της εκπαιδευτικής κοινότητας, ώστε η αξιολόγηση να μην είναι μηχανισμός στείρος και αυταρχικός, αλλά να καλλιεργεί πραγματικές και βιώσιμες ακαδημαϊκές αξίες και να διαμορφώνει μια συνολική κουλτούρα. Μέσα από το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, αλλά στοχεύοντας ταυτόχρονα στην θεσμική βελτίωσή του, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μπορεί και πρέπει να συνεισφέρει στην διαμόρφωση μιας κουλτούρας ποιότητας της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης.
- Εξωστρέφεια, που οδηγεί σε συνεργασίες με Πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού, εντός και εκτός Ευρώπης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η αξιοποίηση των προγραμμάτων Erasmus σε όλη την κλίμακα των δυνατοτήτων που προσφέρουν και η αύξηση της κινητικότητας των μελών του Πανεπιστημίου. Η διεκδίκηση συμμετοχής στο θεσμό των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, που έχει ξεκινήσει ήδη, πρέπει να ενισχυθεί και το περιεχόμενο της δράσης να διαχυθεί.

Η εξωστρέφεια συνεισφέρει όχι μόνο στην κινητικότητα των γνώσεων και των προσώπων, αλλά και στην κουλτούρα ποιότητας, καθώς αναγνωρίζονται τα οικεία αδύναμα σημεία και προσδιορίζονται ευκρινέστερα οι στοχοθεσίες. Μέσα από ακαδημαϊκές συνέργειες εξασφαλίζεται επιπλέον χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους.

Οι ερευνητικές και εκπαιδευτικές συνεργασίες της ημεδαπής και αλλοδαπής, που στην Ελληνική πρακτική εδράζονται σε διαπροσωπικές σχέσεις, θα πρέπει να θωρακίζονται θεσμικά, ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η βιωσιμότητα. Οι ενδεδειγμένες πρωτοβουλίες θα υποδειχθούν από ένα επί τούτου ορισμένο Συντονιστικό Όργανο αποτελούμενο από μέλη της οικείας κοινότητας.

- Στο πλαίσιο της εξωστρέφειας, εγκατάσταση σταθερών διαύλων διαλόγου με την διεθνή επιστημονική κοινότητα: προσέλκυση επιστημόνων/ερευνητών με διεθνές κύρος και εμπέλεια ως επισκέπτες καθηγητές ή ως συνεργασίες σε ερευνητικά προγράμματα, με φυσική παρουσία ή και διαδικτυακά, και εν τέλει διεύρυνση της δεξαμενής άντλησης νέων μόνιμων στελεχών.
- Διεκδίκηση ικανοποιητικής στελέχωσης: Δίχως να υποτιμάται η συμβολή νέων επιστημόνων σε θέσεις εντεταλμένων διδασκόντων (πρώην ΠΔ407/80), επιστημονικών συνεργατών/ερευνητών επί συμβάσει (πανεπιστημιακών υποτρόφων), καθώς και (ως πρόσφατα) σε θέσεις «απόκτησης διδακτικής εμπειρίας», η ανανέωση του μόνιμου προσωπικού υψηλού επιπέδου, που υποστηρίζει ενεργά την έρευνα και διαμορφώνει την εκπαιδευτική πολιτική, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την καθαυτή υπόσταση του Πανεπιστημίου.
- Αδιαπραγμάτευτη σύνδεση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών με την ποιοτική έρευνα, η οποία όχι μόνο αναβαθμίζει την παρεχόμενη γνώση, αλλά οδηγεί και στην επικαιροποίηση της θεωρίας ή/και της μεθοδολογίας και συνιστά διακριτό ακαδημαϊκό πλεονέκτημα, που αποτυπώνεται στις διεθνείς κατατάξεις (rankings) και προσδίδει ορατότητα στο ακαδημαϊκό έργο.
- Προσαρμοστικότητα και ευελιξία έναντι των εκπαιδευτικών προκλήσεων της εποχής μας: ευέλικτες μορφές διδασκαλίας, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ξενόγλωσσες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, βιωματική μάθηση, θερινά σχολεία, εντατικά επιμορφωτικά σεμινάρια, Massive Open Online Courses (MOOC), Hackathons,

επιστημονικά podcasts, προγράμματα καλλιτεχνικής διαμονής (artist-in-residence), προαγωγή του θεσμού της πρακτικής άσκησης κ.α..

- Καλλιέργεια κουλτούρας διεπιστημονικότητας, μέσα από την συνέργεια Τμημάτων και Σχολών, οι οποίες δύνανται να εκβάλλουν σε «διατμηματικές κατευθύνσεις», ακόμα και σε χορήγηση πτυχίων με ειδικεύσεις, οι οποίες θα καλλιεργήσουν νέες επιστημονικές ταυτότητες και θα βελτιώσουν την πρόσβαση των αποφοίτων σε νέους τομείς της αγοράς εργασίας.
- Ανανέωση του κύκλου των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που προσφέρονται σήμερα, με στόχο την διαμόρφωση ιδιαίτερης αναγνωρίσιμης ακαδημαϊκής/επιστημονικής ταυτότητας, με έμφαση σε επιστημονικά πεδία αιχμής και σε διεπιστημονικές συνέργειες, με εξορθολογισμό των ανθρώπινων και υλικών πόρων.
- Οργάνωση του ειδικού προγράμματος σπουδών παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας που προβλέπεται από τον νέο νόμο, αξιοποιώντας το εξειδικευμένο προσωπικό και τις υποδομές της Σχολής Επιστημών Αγωγής, αλλά και με την αρωγή μελών ΔΕΠ που έχουν σχετική παιδαγωγική και διδακτική εξειδίκευση, ώστε να είναι δυνατή η άμεση χορήγηση πιστοποιητικού παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας. Ο χαρακτήρας της θεσμοθέτησης θα πρέπει να είναι φοιτητοκεντρικός, με αναγνώριση των ήδη κεκτημένων ECTS σε σχετικά πεδία και διδρυματικός, στηρίζοντας και φοιτητές/τριες άλλων Πανεπιστημίων, όπως το γειτονικό Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
- Άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν στις κτιριακές υποδομές και στον εξοπλισμό με ιδιαίτερη έμφαση στην αναβάθμιση της ενεργειακής κάλυψης, αλλά και του εν γένει περιβάλλοντος, με βάση ένα συντεταγμένο πρόγραμμα αναδιοργάνωσης και ανάπτυξης, που θα εκπονηθεί συμμετοχικά.
- Ενίσχυση της ελκυστικότητας των Τμημάτων και Σχολών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων μέσα από την κατάλληλη διαδικτυακή τους προβολή, την αναβάθμιση των φοιτητικών υπηρεσιών και την θεσμοθέτηση προπτυχιακών υποτροφιών αριστείας από εσωτερική ή/και εξωτερική χρηματοδότηση.

Διά Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση

Τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) των ΑΕΙ αναδείχθηκαν ως ένας σημαντικός παράγοντας της εν γένει εκπαιδευτικής τους αποστολής, η οποία υπερβαίνει τα όρια των συντεταγμένων σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου και διαχέεται στον επαγγελματικό στίβο και την κοινωνία γενικότερα, μέσα από δράσεις επιμόρφωσης, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κατάρτισης και όλων όσα συμπεριληπτικά εκφράζει ο όρος «Διά Βίου Μάθηση» (ν. 4485/2017). Το ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΦΕΚ ίδρυσης Β4/5-1-2018), αποτελεί τη μονάδα που εξασφαλίζει τον συντονισμό και τη διεπιστημονική συνεργασία στην ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, κατάρτισης και εν γένει διά βίου μάθησης στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στεγάζεται στο Διεθνές Κέντρο Ελληνικής Παιδείας-Παράδοσης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΙΚΕΠΠΕΕ) «Σταύρος Νιάρχος», ένα καλαίσθητο και λειτουργικό σύγχρονο συγκρότημα.

Ο ν. 4957/2022 ενισχύει περισσότερο τον κρίσιμο ρόλο των ΚΕΔΙΒΙΜ και διευρύνει το πεδίο δράσης τους, ρυθμίζοντας θέματα που αφορούν στην οργάνωση και στη λειτουργία τους. Αυτό υποχρεώνει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σε μια εναρμόνιση των υφιστάμενων δομών με τα νέα δεδομένα και στην άμεση εκπόνηση νέου Εσωτερικού Κανονισμού, με ανανέωση των υφιστάμενων πρωτοκόλλων που προβλέπονται για τις διαδικασίες. Είναι σκόπιμο επίσης να ενταχθεί το ΚΕΔΙΒΙΜ στον νέο οργανισμό-οργανόγραμμα, κάτω από μια διοικητική συντονιστική δομή σε επίπεδο Ιδρύματος. Με την ευκαιρία αυτή, μπορούν να εξεταστούν οι δυνατότητες ελάττωσης της γραφειοκρατίας και διευκόλυνσης των μελών του προσωπικού που ενδιαφέρονται να εκπονήσουν προγράμματα. Ο ορισμός ακαδημαϊκού Διευθυντή μπορεί να λειτουργήσει συντονιστικά για την καλύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών και τον συντονισμό των εμπλεκόμενων μερών, την προβολή και διάχυση των προγραμμάτων μέσω ενός λειτουργικού ιστοτόπου, την εκπόνηση στρατηγικού σχεδιασμού και την υλοποίησή του προβλέποντας τακτικές συνεδριάσεις, ώστε να είναι σε θέση να εισηγείται πληρέστερα τα σχετικά θέματα στον Πρόεδρο του ΚΕΔΙΒΙΜ και στο Συμβούλιο Διοίκησης. Είναι αυτονόητο επίσης ότι το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να επενδύσει σε τακτική ανανέωση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την διά ζώσης και ιδιαίτερα για την εξ

αποστάσεως εκπαίδευση, αλλά και για την επαρκή στελέχωση με το κατάλληλο διοικητικό και τεχνικό προσωπικό.

Για τις ανάγκες που προκύπτουν από όλα τα παραπάνω, θα μπορούσε να προβλεφθεί άμεση αξιοποίηση των παρακρατήσεων του ΚΕΔΙΒΙΜ αποκλειστικά για την ανάπτυξή του, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των προγραμμάτων και να υποστηριχθούν με ουσιαστικό τρόπο οι δράσεις και οι στόχοι του.

Το ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αναλαμβάνει σύμφωνα με το επικαιροποιημένο νομοθετικό πλαίσιο, την «οργάνωση, ανάπτυξη και παροχή προγραμμάτων επιμόρφωσης, μη τυπικής μάθησης (δηλαδή οποιασδήποτε οργανωμένης εκπαιδευτικής δραστηριότητας πλην των σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου), συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, επανειδίκευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων, γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού και εν γένει προγραμμάτων διά βίου μάθησης προς τους φοιτητές και αποφοίτους των ΑΕΙ, αλλά και τον γενικό πληθυσμό», «οργάνωση, ανάπτυξη και παροχή προγραμμάτων με τη μορφή χειμερινών και θερινών σχολείων», καθώς και «σύναψη συμβάσεων με σκοπό την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων για την επιμόρφωση προσωπικού φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα».

Μέχρι και σήμερα, το ΚΕΔΙΒΙΜ δραστηριοποιείται στα ως άνω πεδία, προβάλλοντας το επιστημονικό και εκπαιδευτικό έργο του Πανεπιστημίου και καλύπτοντας ανάγκες επιμόρφωσης για το προσωπικό και τους/τις φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αλλά και για εξωτερικούς αποδέκτες. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι σήμερα είναι το μοναδικό στον ελληνικό χώρο που υλοποιεί, εκτός από προγράμματα με δίδακτρα, και Massive Open Online Courses (MOOCs) κατά τα πρότυπα μεγάλων Πανεπιστημίων του εξωτερικού, τα οποία προσφέρονται δωρεάν. Είναι επίσης το μοναδικό που υλοποιεί δωρεάν προγράμματα επιμόρφωσης φοιτητών και προσωπικού, δράση θεσμοθετημένη και στον ισχύοντα εσωτερικό κανονισμό του.

Η εφαρμογή του νέου πλαισίου μπορεί να ενισχύσει την διασύνδεση του Πανεπιστημίου με την ευρύτερη κοινωνία μέσα από μια ποικιλία εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών, δίνοντας παράλληλα την δυνατότητα οικονομικών εισροών μέσω των σχετικών παρακρατήσεων. Για τον σκοπό αυτό, το ΚΕΔΙΒΙΜ μπορεί να επενδύσει σε ελκυστικές δράσεις, που να παρέχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα τόσο ως προς την θεματολογία, όσο και ως προς

την μεθοδολογία. Η ενθάρρυνση της ανάπτυξης MOOCs με την ένταξη νέων θεματικών ενοτήτων θα αναδείξει τον πλουραλισμό των γνωστικών αντικειμένων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το κοινωνικό του πρόσωπο. Ταυτόχρονα θα προβάλει το επιστημονικό-διδασκτικό έργο του Πανεπιστημίου και θα προωθήσει την προβολή των υπόλοιπων ακαδημαϊκών δράσεων. Είναι σημαντική η υποστήριξη και ανάπτυξη της συγκεκριμένης δράσης, η οποία θα συμβάλλει ουσιαστικά στην προσωπική, ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανάπτυξη των φοιτητών. Θεωρείται εξίσου σημαντικό να επανιδρυθούν τα δωρεάν Σεμινάρια Επιμόρφωσης φοιτητών/τριών και προσωπικού, με παροχή κινήτρων και ECTS, δράση που θα ενισχύσει την προσωπική, ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανάπτυξη των μελών του Πανεπιστημίου και θα βοηθήσει στην συνοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας και στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων της. Νέες μορφές μάθησης, που εμπλέκουν την κοινωνική ευθύνη (π.χ. αστικά εργαστήρια – city labs), τον πολιτισμό (π.χ. οργανωμένες περιηγήσεις σε ιστορικά τοπία, μουσεία, φιλοξενία καλλιτεχνών – artists-in-residence) και την νεανική συμμετοχικότητα (π.χ. hackathons) μπορούν να οργανώνονται ή/και να συντονίζονται από το ΚΕΔΙΒΙΜ, διευκολύνοντας την διάδραση μεταξύ των ακαδημαϊκών μελών και υποστηρίζοντας την καινοτομία.

Στην νέα συνθήκη, είναι σκόπιμο να ενεργοποιηθούν παλαιότερες συνεργασίες με δημόσιους φορείς όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, η Πολιτική Προστασία κ.α. και να αναζητηθούν νέες (π.χ. το Europe Direct Ηπείρου), και μάλιστα με διεθνή προσανατολισμό. Το ΚΕΔΙΒΙΜ θα πρέπει να έχει ουσιαστικό ρόλο ιδιαίτερα στο υπό εκπόνηση πρόγραμμα ένταξης στον θεσμό των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού

Το Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΚΕΔΕΓΠΟ), που θεσμοθετήθηκε το 1995, είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την εκπαιδευτική πολιτική του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ο ρόλος του θα πρέπει να αναβαθμιστεί στο πλαίσιο της επιδιωκόμενης εξωστρέφειας.

Έχοντας ως αποστολή του την διάδοση της Ελληνικής γλώσσας, του Ελληνικού πολιτισμού και των διαχρονικών του αξιών, την σύσφιγξη και διατήρηση των δεσμών με τους Έλληνες της ομογένειας και την ανάδειξη της γεωγραφικής περιοχής της Ηπείρου ως ιστορικό φορέα μείζονος πνευματικής παράδοσης, το ΚΕΔΕΓΠΟ είναι πρεσβευτής του Πανεπιστημίου στον διεθνή χώρο. Ενισχύει την προβολή του στο εξωτερικό και αναδεικνύει την τοπική φιλοξενία. Οι αλλοδαποί σπουδαστές του επιστρέφουν στις πατρίδες τους όχι μόνο με τα πλούσια εφόδια της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας, αλλά κυρίως με το πιο θετικό μήνυμα για το ακαδημαϊκό περιβάλλον και την κοινωνία που το φιλοξενεί.

Το ΚΕΔΕΓΠΟ, έχοντας ήδη καταξιωθεί ακαδημαϊκά, πρέπει να συντηρήσει τις καλές του υποδομές και να ενισχυθεί σε στελέχη. Σε συνέργεια με όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου και σε συντονισμό με όλους τους τομείς της διεθνοποίησης, πρέπει να είναι σε θέση να διευρύνει τις δράσεις του, με σκοπό την προβολή του Πανεπιστημίου σε διεθνές επίπεδο.

A2. Έρευνα

Χωρίς την έρευνα, ο πανεπιστημιακός χώρος υποβιβάζεται σε κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης. Αποτελεί προτεραιότητα η στήριξη όλων των ερευνητικών δομών (Εργαστήρια, Δίκτυο Εργαστηρίων Υποστήριξης Έρευνας, Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας κλπ.), ώστε να είναι επικαιροποιημένες και ανταγωνιστικές. Σε επίπεδο συλλογικών οργάνων, θα πρέπει να συναποφασιστούν κίνητρα για την παραγωγή έρευνας υψηλού επιπέδου και προσέλκυση νέων επιστημόνων και να εκπονηθεί στρατηγικό πλάνο για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των ερευνητικών υποδομών.

Στην ιστορική του πορεία, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει καταξιωθεί ως φυτώριο νέων επιστημόνων, με έμφαση στην καινοτομία, την επιστημονική εγκυρότητα και την ποιότητα της έρευνας, της διδασκαλίας και της κλινικής πράξης. Η παράδοση στην διεξαγωγή έρευνας υψηλού επιπέδου το κατατάσσει σε διακεκριμένη θέση μεταξύ των Ανωτάτων Ιδρυμάτων της χώρας και της αλλοδαπής. Κύριο θετικό χαρακτηριστικό είναι η ευρύτητα των επιστημών που θεραπεύονται. Η πολιτική της διάδρασης και των διεπιστημονικών συνεργασιών ενισχύει την διαθεματικότητα και τροφοδοτεί την καινοτομία. Θετική κρίνεται επίσης η απόφαση της ενίσχυσης διδακτορικών και νέων μεταδιδακτορικών φοιτητών με υποτροφίες.

Υποδομές

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπάρχουν συνολικά 200 Εργαστήρια με αξιόλογες ερευνητικές υποδομές. Για την ενίσχυση της διεπιστημονικότητας, της καινοτομίας και της έρευνας μεγάλης κλίμακας έχει δημιουργηθεί Δίκτυο Εργαστηρίων Υποστήριξης Έρευνας με 23 Μονάδες/Κέντρα. Είναι σταθερός στόχος η ανάπτυξη των εργαστηριακών υποδομών, σε συνάρτηση με την εκάστοτε επικαιροποίηση και αναδιάρθρωση του πανεπιστημιακού ερευνητικού ιστού. Η επάρκεια και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών έρευνας δεν μπορεί παρά να εκκινεί από την τακτική συντήρηση και ανανέωση του

εξοπλισμού των εργαστηρίων (φοιτητικών όσο και αμιγώς ερευνητικών), και ιδιαίτερα των μέσων που αξιοποιούνται στο Δίκτυο Εργαστηρίων Υποστήριξης Έρευνας.

Το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, το οποίο συνδέεται οργανικά με την Σχολή Επιστημών Υγείας, είναι επίσης ένα πεδίο όπου διεξάγεται έρευνα αιχμής και σε συνεργασία με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Εκ της ιδρύσεώς του, κομβικό ρόλο στην έρευνα και τις εφαρμογές της έχει το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου, για το οποίο γίνεται εκτενέστερη αναφορά στην ενότητα της Καινοτομίας. Στην πανεπιστημιούπολη Άρτας ξεκινά την λειτουργία του το πρόσφατα θεσμοθετημένο (ν. 4559/2018) Πρότυπο Αγροδιατροφικό Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου (ΠΑΤΕΠΗ).

Στο Πανεπιστήμιο υπάρχει επίσης το Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΑΚΕΚ), που αναμόρφωσε τον προηγούμενο θεσμό των Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Κέντρων (ΠΕΚ) σύμφωνα με τον ν. 4957/2022. Το ΠΑΚΕΚ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με έξι Ινστιτούτα: Βιοεπιστημών, Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης, Επιστήμης Υλικών και Υπολογισμών, Οικονομικής Ανάλυσης και Αλληλέγγυας Οικονομίας, Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών και Ψηφιακής Καινοτομίας, έχει ήδη διαγράψει μια τριετή πορεία. Ο απολογισμός του έργου του και η προσαρμογή του στην νέα συνθήκη, με την εφαρμογή του νόμου, είναι στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση των Ινστιτούτων και της δυναμικής τους, καθώς και της αξιοποίησής τους για τις συνέργειες, την αναζήτηση πόρων και την διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας με το Ινστιτούτο Βιοϊατρικών Ερευνών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΒΕ-ΙΤΕ). Πέραν των ήδη δρομολογημένων μορφών συνέργειας, το Πανεπιστήμιο μπορεί να συμπράξει με το ΙΒΕ-ΙΤΕ για την μεταφορά τεχνογνωσίας σε θέματα κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας και θέματα καινοτομίας, καθώς το ΙΤΕ διαθέτει οργανωμένες δομές στον τομέα αυτό (Δίκτυο Πράξη) και έχει λάβει σχετική χρηματοδότηση. Είναι επιθυμητή επίσης η ενίσχυση του θεσμού ανοιχτών υποδομών μεταξύ Πανεπιστημίου και ΙΤΕ σε υποδομές κοινού ενδιαφέροντος, που θα δημιουργήσει πολλαπλασιαστικά οφέλη για τις ερευνητικές ομάδες του Πανεπιστημίου.

Σημαντική κρίνεται επίσης η συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), για την παροχή υπηρεσιών προς το Πανεπιστήμιο

στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, ιδιαίτερα στον τομέα δικτύωσης, συνεργασίας και ανάπτυξης.

Τέλος ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η μόνιμη εκπροσώπηση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) Ηπείρου, αλλά και στους εθνικούς πυλώνες της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) και του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ).

Δημοσιότητα, μέσα και κίνητρα

Είναι αυτονόητο ότι το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων πρέπει να ενθαρρύνει, να υποστηρίζει και να αναδεικνύει με συστηματικό τρόπο το μεγάλο εύρος των ερευνητικών του δραστηριοτήτων, που θα πρέπει να είναι διαρκώς ορατές στο διαδίκτυο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Κάτι τέτοιο θα έχει επιπτώσεις σε πολλά επίπεδα: στην εξωστρέφεια του Πανεπιστημίου, στην προσέλκυση άξιων νέων επιστημόνων ως στελέχη ή/και ως φοιτητές σε όλα τα επίπεδα σπουδών, στην επικαιροποίηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών στόχων και προσανατολισμών, στην ενίσχυση των οικονομικών πόρων, στην διασύνδεση με την παραγωγή, την εργασία και την κοινωνία.

Είναι απαραίτητη η δημιουργία γεφυρών που θα συνδέουν τον ακαδημαϊκό κόσμο με τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνας, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των διεκδικήσεων. Σε επίπεδο ακαδημαϊκών μονάδων, προτείνεται η δημιουργία αποθετηρίων των ερευνητικών κεκτημένων αλλά και των στόχων, που μπορούν να προσελκύσουν προτάσεις συνεργασίας από άλλα ιδρύματα ή φορείς. Σε ιδρυματικό επίπεδο, είναι σκόπιμη η συγκρότηση επιτροπής επιστημόνων, στην οποία θα συμμετέχουν και τα Εξωτερικά μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, η οποία θα αναλάβει να αποτυπώσει τη δυναμική του Πανεπιστημίου και να φέρει στα συλλογικά όργανα προτάσεις στρατηγικού σχεδιασμού της έρευνας, με έμφαση στις καινοτόμες κατευθύνσεις για τις οποίες εκτιμάται ότι υπάρχει ωριμότητα και ετοιμότητα.

Η θέσπιση (έστω και συμβολικών) ερευνητικών βραβείων για άτομα ή ερευνητικές ομάδες που διακρίνονται στο έργο τους με βάση διαυγή κριτήρια και αξιολογήσεις μπορεί

να ενισχύσει τα κίνητρα και τις δυναμικές. Η τιμητική δημοσιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων είναι επίσης μια μορφή επιβράβευσης των πιο αξιόλογων ερευνητικών εργασιών. Στην κατεύθυνση αυτή, μπορεί να δοθεί νέα πνοή στην παραδοσιακή δομή του Τυπογραφείου με την ίδρυση μιας σειράς Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Ιωαννίνων, που θα εστιάσει τόσο σε έντυπες όσο και σε ηλεκτρονικές παραγωγές υψηλής επιστημονικής εγκυρότητας, αξιοποιώντας εσωτερικές Επιστημονικές Επιτροπές.

Χρηματοδότηση - ΕΛΚΕ

Η έρευνα υψηλών προδιαγραφών, και η ορατότητα στις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις απαιτούν σταθερή και ασφαλή οικονομική υποστήριξη, η οποία σήμερα δεν μπορεί να διασφαλιστεί από τον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Ήδη, η ερευνητική δραστηριότητα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αντλεί πόρους κατά κύριο λόγο από ευρωπαϊκά προγράμματα. Παρά τις αντιξοότητες (μεγάλη γραφειοκρατία στην διεκδίκηση και την παρακολούθηση, περιοριστικοί όροι, ανταγωνιστικός χαρακτήρας των προκηρύξεων, τεχνολογικός προσανατολισμός, που αδικεί τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες κλπ.), τα μέλη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συμμετέχουν σε σημαντικό αριθμό ευρωπαϊκών προγραμμάτων (61 το 2021), και μάλιστα διακεκριμένων, όπως FP, Horizon, ERC, Erasmus+ κλπ. Συμμετέχουν επίσης σε εθνικά έργα (234 το 2021) που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά ταμεία (ΕΣΠΑ, Interreg, ΕΛΙΔΕΚ κλπ.). Το 2021 απογράφονται 289 ενεργά έργα με συμβάσεις/συμβόλαια από διεθνείς και εθνικές εταιρείες και οργανισμούς, 16 ενεργά χρηματοδοτούμενα ιδρυματικά έργα (γραφείο διασύνδεσης, πρακτική άσκηση κλπ.), καθώς και 490 άλλα, που σχετίζονται με εθνικούς, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων θα πρέπει να συνεχίσει να ενθαρρύνει την εύρεση πόρων μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων όπου αυτό είναι δυνατό, αλλά θα πρέπει να διεκδικήσει μεγαλύτερη στήριξη της βασικής έρευνας από την Πολιτεία και διά της Περιφέρειας.

Η εύρεση πόρων και από πηγές που συνδέονται με την ελεύθερη αγορά, με την μορφή της απευθείας χρηματοδότησης ερευνητικών ομάδων ή με την μορφή της θέσπισης

υποτροφιών για μεταπτυχιακούς / διδακτορικούς φοιτητές και μεταδιδάκτορες θα πρέπει να υπόκειται σε σαφώς περιγεγραμμένες προϋποθέσεις ακαδημαϊκότητας, που θα διατυπωθούν αρμοδίως.

Είναι επείγουσα ανάγκη να συσταθεί ειδικό γραφείο αρωγής (help desk) από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, που θα παρακολουθεί τις προκηρύξεις προγραμμάτων, και ειδικά των μεγάλων διεθνών σχημάτων, και που θα διευκολύνει τα μέλη του Πανεπιστημίου στην διεκδίκησή τους, αλλά και στην εν γένει εκπόνησή τους.

Η λειτουργία γραφείου Καινοτομίας, Επιχειρηματικότητας και Μεταφοράς Τεχνογνωσίας με στόχο την αποτελεσματική σύνδεση της ερευνητικής δραστηριότητας του Ιδρύματος με τον παραγωγικό ιστό μπορεί να υποστηρίξει επίσης την διασύνδεση με την βιομηχανία και τις εταιρείες από τις οποίες μπορούν να διεκδικηθούν υποτροφίες, βραβεία και δωρεές. Αρμοδιότητά του θα είναι επίσης η ενθάρρυνση και παροχή τεχνικής υποστήριξης για την ίδρυση εταιρειών τεχνοβλαστών (spin-off) από το ακαδημαϊκό προσωπικό του Ιδρύματος (βλ. και πιο κάτω).

Η δομή που σηκώνει το μεγάλο φορτίο της διαχείρισης των πόρων για την προαγωγή και την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας (και συγχρόνως της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας) και την αξιοποίησή της για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων είναι ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Η διαφάνεια στις διαδικασίες αρμοδιότητάς του, με εκπροσώπηση όλων των Τμημάτων, έχει συντελέσει κατά πολύ στην αναβάθμιση του ρόλου του. Για την βελτίωση της λειτουργίας του κρίνονται αναγκαία:

- Η εκπόνηση νέου Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και η επικαιροποίηση των επιμέρους Οδηγών Λειτουργίας.
- Η ενίσχυση με εξειδικευμένο προσωπικό.
- Η μείωση της γραφειοκρατίας και η αναμόρφωση του πληροφοριακού συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης του ΕΛΚΕ για την ηλεκτρονική διεκπεραίωση των απαιτούμενων διαδικασιών των ερευνητικών προγραμμάτων.
- Η διαφύλαξη και αξιοποίηση των πνευματικών δικαιωμάτων και των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Η συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και φορείς παροχής υπηρεσιών.

- Η συνέργεια με το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) για την προαγωγή νέων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.
- Η βελτιστοποίηση της αξιοποίησης των πόρων του ΕΛΚΕ.
- Η λειτουργία γραφείου Καινοτομίας, Επιχειρηματικότητας και Μεταφοράς Τεχνογνωσίας.
- Η ενίσχυση της συμβουλευτικής υποστήριξης στους Επιστημονικά Υπευθύνους των έργων του ΕΛΚΕ σε θέματα υποβολής, ένταξης και γενικότερης οικονομικής και διαχειριστικής πορείας των έργων με σκοπό τη βέλτιστη υλοποίησή τους.

Β. Εξωστρέφεια και Διεθνοποίηση

Η συνέχιση και εντατικοποίηση της ήδη βεβαιωμένης συστηματικής παρουσίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε διεθνή δίκτυα επιβάλλει την θέσπιση ιδρυματικής πολιτικής σε ένα δυναμικό πολύπτυχο δεσμεύσεων. Οι μεγάλοι άξονες της διεθνοποίησης, όπως αναπτύσσονται παρακάτω, δεν πρέπει να αγνοήσουν τις μικρότερης εμβέλειας χειρονομίες που αποδίδουν ωστόσο συγκριτικά πλεονεκτήματα όσον αφορά στην δυνατότητα διείσδυσης και αξιόπιστης παρουσίας, σε επίπεδο προσωπικό (π.χ. ενθάρρυνση των μελών του Πανεπιστημίου να καταλάβουν ηγετικές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς/επιστημονικές εταιρείες και για διοργάνωση διεθνών συνεδρίων υψηλού κύρους) ή συλλογικό (π.χ. στρατηγική συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις, fora κλπ.).

B1. Τα δεδομένα

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι ένα διεθνούς κύρους Ανώτατο Ακαδημαϊκό Ίδρυμα της χώρας, που συμβάλλει καταλυτικά δρώντας ως μοχλός ανάπτυξης στην Περιφέρεια Ηπείρου και στην χώρα γενικότερα. Γεωγραφικό πλεονέκτημα είναι η γειτνίαση με την Αλβανία, χώρα με Πανεπιστήμια της οποίας πρόσφατα υπεγράφησαν πρωτόκολλα συνεργασίας. Το ίδιο πλεονεκτήμα είναι και η γειτνίαση με την Ιταλία, αλλά και με Βαλκανικές χώρες. Η εγγύτητα αυτή προσδίδει ένα διακριτικό πλεονέκτημα όσον αφορά στην συμμετοχή σε κοινά προγράμματα, με δεδομένη την πολιτική ευρωπαϊκών και διεθνών προκηρύξεων που αφορούν εκλεκτικά στις περιοχές αυτές.

Αυτός όμως δεν είναι ο αποκλειστικός ορίζοντας της ακαδημαϊκής εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, που έχει οικοδομήσει γέφυρες με πολλά ιδρύματα της Ευρώπης και του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά και με πιο μακρινούς προορισμούς, όπως η Αμερική και η Κίνα. Αν εστιάσουμε στην τελευταία πενταετία, οι δράσεις διεθνοποίησης συνοψίζονται στα εξής κύρια σημεία:

- Προγράμματα Erasmus+: Είναι το μεγαλύτερο και σημαντικότερο εργαλείο διεθνοποίησης, που συντονίζεται από το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων της Διεύθυνσης Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει συνάψει περισσότερες από 600 Διμερείς Συμφωνίες με Πανεπιστήμια της Ευρώπης, αλλά προάγει επίσης και την Διεθνή Κινητικότητα με χώρες εκτός ευρωπαϊκού χώρου, όπως Ρωσία, Καναδάς, Ισραήλ, Κίνα, ΗΠΑ.

Κάθε χρόνο μετακινούνται πάνω από 200 φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για σπουδές ή πρακτική άσκηση σε πανεπιστήμια και οργανισμούς της Ευρώπης, ενώ αντίστροφα οι εισερχόμενοι αλλοδαποί φοιτητές σε όλα τα Τμήματα ανέρχονται σε 100 περίπου. Ετησίως μετακινούνται επίσης, περί τα 100 και πλέον μέλη προσωπικού για διδασκαλία ή επιμόρφωση.

- «Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια»: Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων συμμετέχει στην καινοτόμα αυτή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 2019, έχοντας συμπράξει σε κοινοπραξία 7 ιδρυμάτων ευρωπαϊκών χωρών, που έχουν εκπονήσει ένα κοινό ακαδημαϊκό πλάνο συνύπαρξης και συνεργειών, το οποίο έχει ήδη

αξιολογηθεί πολύ θετικά. Η πρόταση πρόκειται να υποβληθεί εκ νέου στο πλαίσιο της νέας Προκήρυξης τον Ιανουάριο του 2023.

- Εκπαιδευτική και ερευνητική συνεργασία με Πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.
- Εκπαιδευτική και ερευνητική συνεργασία με Πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Ιδιαίτερο δίκτυο σχέσεων έχει αναπτυχθεί με ομόλογα ιδρύματα της Αλβανίας, με τα οποία έχουν υπογραφεί Πρωτόκολλα Συνεργασίας. Αυτό είναι αξιοποιήσιμο στο πλαίσιο του σχεδίου της Διεθνούς Κινητικότητας Erasmus για το 2023, το οποίο επικεντρώνεται σε συνεργασίες με Αλβανικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, όπως ανακοινώθηκε πρόσφατα.
- Συμμετοχή σε ένα σημαντικό αριθμό Ακαδημαϊκών/Εκπαιδευτικών δικτύων και οργανισμών: European Universities Association (EUA), ASEAN European Academic University Network (ASEA-UNINET), Balkan University Association (BUA - Founding Member and 1st Presidency), Association of Universities of the Adriatic-Ionian Sea (UniAdriatic University Network - Founding Member), Black Sea Universities Network (BSUN), Magna Charta Observatory (Founding Member), Environmental Association (ISSE-BENA), European Society for Engineering Education (SEFI), European and Mediterranean Association for Environmental Assessment and Protection (ENVIAP), Society of Cultural-historical Activity Research (ISCAR).
- Ιδιαίτερης βαρύτητας είναι η συμμετοχή στο Δίκτυο EUCEN (European Continuing Education Network).
- Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει υπογράψει πενήντα Πρωτόκολλα Συνεργασίας με πανεπιστημιακά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Τα πρωτόκολλα αυτά δεν περιλαμβάνουν χρηματοδότηση, αλλά προσδίδουν κύρος στα συμβαλλόμενα ιδρύματα και δηλώνουν τη βούληση συνεργασίας και κοινής αναζήτησης πόρων.
- Σταθερή παρουσία στα διεθνή συστήματα κατάταξης (Rankings)
- Οργάνωση επιτυχημένων προγραμμάτων για την προώθηση της ελληνικής γλώσσας από το Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού.

- Οι τακτικές αναγορεύσεις Επιτίμων Διδασκόντων/Καθηγητών, που πλαισιώνονται από το προσήκον τελετουργικό, προσδίδουν κύρος στο Πανεπιστήμιο που αναγράφει στις δέλτους του σημαντικές προσωπικότητες του παγκόσμιου ακαδημαϊκού χάρτη.

B2. Τα προσδοκώμενα

Είναι προφανές ότι η θωράκιση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε ό,τι ήδη έχει κατακτήσει ως δυναμική και κύρος περνά μέσα από την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας, της κινητικότητας και της εξωστρέφειας. Είναι προτεραιότητα η αξιοποίηση όλων των ευκαιριών για συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα που φέρνουν στρατηγικές συμμαχίες, πρόσθετους πόρους, διεύρυνση της έρευνας, διάχυση των αποτελεσμάτων και προβολή των επιτευγμάτων κάθε ακαδημαϊκής μονάδας. Στην προσπάθεια αυτή, το Συμβούλιο Διοίκησης θα πρέπει να λάβει υπόψιν τα σημαντικά κεκτημένα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και να συνδράμει στην αναζήτηση νέων δυνατοτήτων, υπερβαίνοντας τις αντιξοότητες και επινοώντας ευκαιρίες, με ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που προσδίδουν στο Ίδρυμα η γεωγραφική έδρα και προπαντός η ιστορία του.

Ιδιαίτερα σήμερα, με την προσέλευση στην Ήπειρο εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, ο ρόλος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι κομβικός. Το επόμενο διάστημα θα πρέπει να επιβεβαιώσει την θέση του ως μοχλού ανάπτυξης της Βορειοδυτικής Ελλάδας, με έμφαση στην καινοτομία, στην τεχνολογία αιχμής και στην υγεία. Με την συμμετοχή σε διασυνοριακά προγράμματα με γειτονικές χώρες, διεθνείς συνεργασίες εντός και εκτός του ευρωπαϊκού χώρου και διεκδίκηση του θεσμού του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μπορεί να χτίσει ένα μέλλον λιγότερο γραφειοκρατικό, τεχνολογικά πρωτοπόρο, ψηφιακά και ενεργειακά αναβαθμισμένο, με σεβασμό και φροντίδα του ανθρώπινου δυναμικού. Τοπικό και συγχρόνως οικουμενικό, θα μπορεί να στερεώσει το ακαδημαϊκό του κύρος και να το θέσει στην υπηρεσία της ανάπτυξης της γνώσης και του πολιτισμού.

Εστιάζοντας στους εσωτερικούς στόχους, η στρατηγική διεθνοποίησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ενισχύει την διεθνή του απήχηση στην έρευνα και στην εκπαίδευση, μέσω δράσεων οι οποίες ανταποκρίνονται στις τρέχουσες ανάγκες της κοινωνίας και προβλέπουν τις μελλοντικές. Ενισχύουν επίσης το δυναμικό των μελών του, ώστε να συμμετέχουν και μάλιστα να ηγούνται πρωτοβουλιών που προάγουν την έννοια του ενεργού πολίτη του κόσμου (global citizen).

Η στρατηγική της διεθνούς παρουσίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων προτείνεται να αναπτυχθεί σε θεματικά πεδία, όπως αυτά συνάγονται από την μελέτη δεδομένων και καλών πρακτικών που προέρχονται από δημόσια πανεπιστήμια του εξωτερικού με διακεκριμένη διεθνή ακαδημαϊκή παρουσία. Η δραστηριότητα ανά θεματική ενότητα προβλέπεται να υλοποιηθεί μέσω συγκεκριμένων δράσεων και να αποτιμηθεί με τους ενδειγμένους δείκτες. Τα πεδία αυτά είναι τα ακόλουθα:

Διεθνής Έρευνα και Χρηματοδότηση

Οι επιμέρους στόχοι είναι η αύξηση της διεθνούς ερευνητικής χρηματοδότησης, η διεύρυνση των διεθνών ερευνητικών συνεργασιών και η ενίσχυση της εισερχόμενης και εξερχόμενης ερευνητικής κινητικότητας φοιτητών.

Σχετικά με την αύξηση της διεθνούς ερευνητικής χρηματοδότησης, πέραν της απογραφής και κριτικής αποτίμησης της παρούσας κατάστασης, προτείνεται:

- Δημιουργία και αξιοποίηση συναγωνιστικής εναρκτήριας μικρού μεγέθους χρηματοδότησης (seed funding) προερχόμενης από το Ίδρυμα, με στόχο την έναρξη και διατήρηση διεθνών συνεργασιών και τη συμμετοχή σε συναγωνιστική διεθνή χρηματοδότηση.
- Δημιουργία εντός του ΕΛΚΕ γραφείου αρωγής – help desk (αναφέρθηκε παραπάνω).
- Στρατηγική ανάπτυξη, ενίσχυση και επέκταση μεγάλων ερευνητικών συνεργατικών έργων που περιλαμβάνουν ομάδες από πολλαπλές χώρες και οργανισμούς με διεθνή μείζονα χρηματοδότηση.
- Ενθάρρυνση διεπιστημονικών διεθνών ερευνητικών συνεργασιών.

Σχετικά με τη διεύρυνση των διεθνών ερευνητικών συνεργασιών, οι συγκεκριμένες προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία βάσης δεδομένων διεθνών συνεργασιών και διεθνών συμφωνιών.
- Ενίσχυση της δυναμικής του Ιδρύματος μέσω της διεύρυνσης των συνεργειών με τοπικούς και εθνικούς φορείς, ώστε να αξιοποιηθεί η γνώση και το ενδιαφέρον που υπάρχει στην τοπική κοινότητα.

- Δημιουργία κόμβων καινοτομίας (innovation hubs) με ενεργό διασύνδεση αποφοίτων που δραστηριοποιούνται στην αλλοδαπή και των υπαρχουσών δομών στο Ίδρυμα (π.χ. accelerators).

Σχετικά με την ενίσχυση της εισερχόμενης και εξερχόμενης ερευνητικής κινητικότητας φοιτητών, η ενδεδειγμένη στάση είναι η μέγιστη διάχυση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης ερευνητικής κινητικότητας για τους φοιτητές και η ευρύτερη δυνατή διείσδυση, με αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων διαύλων επικοινωνίας.

Διεθνείς φοιτητές

Αξιοποιώντας τις δυνατότητες ξενόγλωσσων προγραμμάτων εκπαίδευσης και προγραμμάτων κινητικότητας, οι επιμέρους στόχοι είναι:

- Προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού διεθνών φοιτητών από διάφορες χώρες, μέσω δομημένης αλληλεπίδρασης του Ιδρύματος με πρεσβείες/προξενεία, μορφωτικά ιδρύματα, φορείς χρηματοδότησης, οργανώσεις που έχουν ως αντικείμενο την προαγωγή της εκπαίδευσης.
- Υποστήριξη της επίδοσης και της εμπειρίας των διεθνών φοιτητών μέσω προαγωγής της ενσωμάτωσής τους με τη βοήθεια σταθερού προγράμματος κοινωνικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δράσεων και σε συνεργασία με τους αντίστοιχους εμπλεκόμενους φορείς. Εδώ ιδιαίτερο πλεονέκτημα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι η λειτουργία του Κέντρου Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (αναφέρθηκε παραπάνω).
- Βελτίωση των δεικτών διεθνούς κατάταξης ως μέσο προβολής και προσέγγισης διεθνών φοιτητών, μέσω της ενίσχυσης της σχετικής Ομάδας Εργασίας του Πανεπιστημίου.

Διεθνής διδασκαλία, Διάχυση γνώσης και δεξιοτήτων, Ανάπτυξη κοινής εμπειρογνωμοσύνης

Αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τρέχουσας νομοθεσίας, οι επιμέρους στόχοι είναι:

- Αύξηση του αριθμού των διεθνών συνεργατικών ακαδημαϊκών προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει το Ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων απόκτησης κοινών τίτλων σπουδών, διπλών τίτλων σπουδών, και τίτλων σπουδών Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (European Universities), αλλά και άλλων διεθνών συνεργατικών ακαδημαϊκών προγραμμάτων.
- Αύξηση του αριθμού των μελών του διδακτικού προσωπικού του Ιδρύματος που διδάσκουν στο εξωτερικό, καθώς και του αριθμού των εισερχόμενων προσκεκλημένων διδασκόντων. Ενδεικτικά αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω δημιουργίας Global Classrooms, αύξησης του αριθμού των εκπαιδευτικών συνεργασιών με ιδρύματα της αλλοδαπής και διερεύνησης ευκαιριών ανάπτυξης ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων κατάρτισης για διεθνείς φοιτητές (ενδεχομένως μέσω ΚΕΔΙΒΙΜ) και φυσικά μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης.

B3. Η πρόκληση των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

Τα Ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών είναι μια καινοτομία, η οποία αποτελεί μεγάλη πρόκληση για τα Ελληνικά Πανεπιστήμια. Ιδιαίτερα όσον αφορά στις ανθρωπιστικές επιστήμες, προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία ανάδειξης των εγχώριων επιστημονικών δυνάμεων και ανάληψης διεθνών πρωτοβουλιών, που μπορούν να έχουν πολλαπλά οφέλη για την ακαδημαϊκή κοινότητα. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει το δυναμικό και την δυναμική να γίνει κέντρο Ελληνικής Παιδείας στα Βαλκάνια, και όχι μόνο.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων καλείται να διερευνήσει τις δυνατότητες παροχής ελκυστικών ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών, οργάνωσης ξενόγλωσσων σύντομων κύκλων σπουδών, καθώς και ξενόγλωσσων θερινών σχολείων. Η δημιουργία διατμηματικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, με βάση την ιδιαίτερη πολυεπιστημονική φυσιογνωμία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, θα αποτελέσει πόλο έλξης φοιτητών/τριών και σπόρο ανάπτυξης διεπιστημονικής έρευνας.

Η σκοπιμότητα και η ανάληψη τέτοιων δράσεων θα αποφασιστεί από τα συλλογικά όργανα, με προσοχή και σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιστημονικών πεδίων και των Τμημάτων, αλλά και με ευαισθησία ως προς τα δεδομένα και τις ανάγκες που προκύπτουν στην ελληνική πραγματικότητα.

Γ. Σύνδεση με την κοινωνία και την οικονομία

Το Πανεπιστήμιο εκ θέσεως είναι πνευματικός πυρήνας και η παρουσία του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική σφαίρα πρέπει να είναι αισθητή. Η ενίσχυση των συνεργασιών με τους τοπικούς φορείς, η διοργάνωση εκδηλώσεων που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, η θεσμοθέτηση νέων μορφών εξωστρέφειας (π.χ. city labs), αλλά και η επιστημονική διάχυση (π.χ. ίδρυση Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Ιωαννίνων) είναι μοχλοί για την ακτινοβολία, αλλά και για την κοινωνική ανατροφοδότηση της ακαδημαϊκής ζωής.

Γ1. Επικοινωνία και ενημέρωση

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι ένα μεγάλο ίδρυμα, που χρειάζεται αδιάλειπτη και εντατική προβολή των επιτευγμάτων του και συντονισμένη, συγκροτημένη και στρατηγική παρουσία στα τοπικά, εθνικά και διεθνή κέντρα λήψης αποφάσεων. Η επικοινωνιακή του πολιτική πρέπει να αντανακλά την αυτοπεποίθηση και την σιγουριά με την οποία συμβάλλει στην κοινωνική ευημερία.

Το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων πρέπει να ενισχυθεί, ώστε να υποστηρίζει δυναμικά την προβολή και δημοσιότητα του Πανεπιστημίου, να ενημερώνει όλα τα συστήματα κατάταξης, να φροντίζει για την συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή fora και σε επίσημους φορείς όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, η UNESCO κλπ., να συντηρεί και να επαυξάνει τις διδρυματικές συνέργειες και συμφωνίες. Είναι σημαντικό να προβλεφθεί ένα «Γραφείο Τύπου» που θα είναι υπεύθυνο για μια συντεταγμένη και συνεπή επικοινωνιακή πολιτική και δραστηριότητα.

Ανοιχτές πύλες

Είναι σκόπιμο να θεσμοθετηθεί, κατά τα διεθνή πρότυπα, Εβδομάδα Ανοιχτών Πυλών, που θα σηματοδοτεί ένα ρεύμα γνωριμίας του κοινού με το Πανεπιστήμιο. Θα περιλαμβάνει κεντρικές εκδηλώσεις, όπως και εκδηλώσεις που θα οργανώνονται από τα Τμήματα, και που θα στοχεύουν σε ειδικό επιστημονικό ή γενικό πολιτιστικό περιεχόμενο. Θα διευκολύνει ιδιαίτερα τις οργανωμένες επισκέψεις σχολείων και ιδιωτών, στο πλαίσιο της προσέλκυσης μελλοντικών υποψηφίων φοιτητών.

Η Εβδομάδα Ανοιχτών Πυλών προσφέρεται ιδιαίτερα για την προβολή των Πανεπιστημιακών Μουσείων, των οποίων οι συλλογές μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για παιδαγωγικά προγράμματα και βιωματικές δράσεις.

Στον ίδιο χρόνο θα μπορούσε να οργανώνεται σε ετήσια βάση δομημένο forum συνάντησης με φορείς της Περιφέρειας, της πόλης, της τοπικής κοινωνίας, επιχειρήσεις κλπ. για αναγνώριση κοινών τόπων και προώθηση συνεργασιών.

Γ2. Άνοιγμα στην κοινωνία

Η διάδραση με τους κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς είναι σημαντική για το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, διότι μπορεί να αναπτύξει την δυναμική του σε θέματα πολιτισμού, υγείας, επιστήμης, τεχνολογίας κλπ., συνδυάζοντας την συμμετοχικότητα των μελών του με κοινωφελή αποτελέσματα.

Ιδιαίτερα ενθαρρύνονται τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού να συμμετέχουν σε Διοικητικά Συμβούλια κοινωφελών ιδρυμάτων και φορέων, και να μεταφέρουν τις ακαδημαϊκές αξίες και την γνώση στον κοινωνικό στίβο.

Πολύ σημαντική είναι η επιμορφωτική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου. Οι ραγδαίες εξελίξεις στο επιστημονικό, τεχνολογικό, και κοινωνικό περιβάλλον καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για επικαιροποίηση και διαρκή αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των πολιτών προκειμένου να ανταποκριθούν στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις της προσωπικής και εργασιακής τους ζωής. Μέσα από τον βασικό πυλώνα που είναι το ΚΕΔΙΒΙΜ, η ανάπτυξη ανά Τμήμα / Σχολή βραχέων προγραμμάτων εκπαίδευσης online, που θα οδηγούν σε πιστοποιητικό επιμόρφωσης, μπορούν να ενισχύσουν το ζητούμενο της συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσα από προτάσεις ευέλικτες και ελκυστικές, που αγκαλιάζουν μεγάλο εύρος αντικειμένων και απαντούν σε επίκαιρες ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας. Η διαλεκτική ανάμεσα σε «εξειδικευμένες επαγγελματικές δεξιότητες» (hard skills) και «επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες» (soft skills) επιβάλλει την αξιοποίηση των εργαλείων αυτών διάχυσης της γνώσης, που μπορούν να είναι εύχρηστα και πολυδύναμα, αγγίζοντας ένα ιδιαίτερα ευρύ ή αντίθετα ένα ειδικά στοχευμένο κοινό.

Είναι αυτονόητο ότι προτεραιότητα δίνεται στην συνεργασία με τους Δήμους και τους δημοτικούς φορείς, που εκ θέσεως αντιπροσωπεύουν το εκλεγμένο δυναμικό που εκφράζει τις οργανωμένες κοινωνίες και τα προβλήματά τους. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει ωστόσο να αγκαλιάσει νέα σχήματα, όπως τα πολύ δημοφιλή διεθνώς «αστικά εργαστήρια» (city labs). Οι κοινοτικές τους δράσεις προάγουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών, αλλά διδάσκουν και τα ακαδημαϊκά μέλη πώς να εμπλέκουν τους πολίτες στην έρευνα και την καινοτομία, πώς να αναπτύσσουν οι ίδιοι δεξιότητες, πώς να αναπτύσσουν μια ιδέα και πώς να την μετασχηματίσουν σε επιχειρηματικό σχέδιο, και

γενικά πώς να εξερευνούν τις ατραπούς του σύνθετου τοπίου της αγοράς εργασίας. Από την άλλη οι επιχειρήσεις καλούνται να παρουσιαστούν/παρουσιάσουν σε ακαδημαϊκό και γενικό κοινό και να απαντήσουν σε ερωτήσεις που προάγουν την επαφή τους με τους αποδέκτες των προϊόντων τους.

Γ3. Ενίσχυση της καινοτομίας

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων οφείλει να είναι κόμβος ανάπτυξης με το μέγιστο ειδικό βάρος για το οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό τοπίο της περιοχής. Το ακαδημαϊκό αύριο είναι αναπόσπαστα δεμένο με την ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών και της συνεργασίας με φορείς της Ηπείρου και με εγχώριες και διεθνείς εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια του Πανεπιστημίου.

Η γνώση που παράγεται μέσα από την ακαδημαϊκή ερευνητική δραστηριότητα ακολουθεί μια συντεταγμένη διαδρομή δημοσιοποίησης μέσα από συνέδρια, συναντήσεις ομάδων εργασίας, διεθνή βιβλιογραφία. Πέραν αυτής όμως, κρίνεται σκόπιμο να αναπτυχθούν άμεσοι δίαυλοι συνεργειών με συλλογικότητες και πρόσωπα που θα αξιοποιήσουν την νέα γνώση σε επιχειρηματικό επίπεδο, προάγοντας την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Οι ερευνητικές ομάδες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συμμετέχουν σε πιθανές υλοποιήσεις και εφαρμογές, προκρίνοντας αυτές που αξιοποιούν το δυναμικό της περιφέρειας Ηπείρου και ωφελούνται οι ίδιες από την σχετική ανατροφοδότηση. Συγχρόνως, δημιουργούνται θέσεις εργασίας σε αντικείμενα που θεραπεύονται στα οικεία προγράμματα σπουδών, που μέσω της επαφής αυτής δύνανται να ανανεώνονται λαμβάνοντας υπόψη την κλίμακα και το εύρος των εξελίξεων στον πραγματικό κόσμο.

Η ένταξη της καινοτομίας στις προτεραιότητες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι λοιπόν κάτι πολύ περισσότερο από έναν ευπρόσδεκτο μηχανισμό προσέλκυσης κεφαλαίων, είναι η πραγμάτωση ενός ιδανικού ανοιχτής πρόσβασης της γνώσης και ωφελιμότητας από τα αποτελέσματα αυτής σε όσο γίνεται περισσότερους άμεσα και έμμεσα ωφελούμενους.

Είναι γι' αυτό σκόπιμη η δημιουργία ενός «think tank» για την καινοτομία, που θα αναλάβει πρωτοβουλίες και θα λειτουργήσει ως γέφυρα με τον κόσμο της οικονομίας, ενθαρρύνοντας συγχρόνως την ένταξη σε αυτόν των φοιτητών και του προσωπικού του Πανεπιστημίου.

Ένας άλλος τομέας που οφείλει να συνδεθεί συστηματικά με τον κόσμο των επιχειρήσεων είναι αυτός της Πρακτικής άσκησης, που μπορεί να στοχεύσει συγκεκριμένα την καινοτομία, δίνοντας την ευκαιρία στους φοιτητές να μνηθούν στην

αγορά εργασίας χωρίς να χάσουν την επαφή τους με την έρευνα, θεωρητική και εφαρμοσμένη.

Ανάλογα μπορεί να αξιοποιηθεί προς όφελος των φοιτητών/τριών όλων των βαθμίδων και η υλοποίηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους.

Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου

Η δέσμευση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την διάχυση της τεχνογνωσίας που παράγει με στόχο τη δημιουργία ενός νέου πόλου ανάπτυξης στην Ήπειρο εκφράστηκε από το 1999 με το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου (ΕΤΕΠΗ), το οποίο θεμελιώθηκε σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου. Από το 2003 τη λειτουργία του Πάρκου έχει αναλάβει η εταιρεία διαχείρισης «Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου Α.Ε.», με βασικό μέτοχο το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Η ΕΤΕΠΗ ΑΕ είναι σήμερα ένα σημαντικός φορέας στήριξης για την εισαγωγή νέων και καινοτόμων τεχνολογιών τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, που διαθέτει σημαντικές κτιριακές εγκαταστάσεις, λειτουργώντας σαν «θερμοκοιτίδα» νέων επιχειρήσεων. Υποστηρίζει μικρές αλλά δυναμικά ανερχόμενες επιχειρήσεις που προωθούν την καινοτομία σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, ιδιαίτερα δε αυτών που σχετίζονται με τεχνολογία αιχμής. Σήμερα στην ΕΤΕΠΗ ΑΕ είναι εγκατεστημένες 30 επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν συνολικά περισσότερα από 250 άτομα και καλύπτουν σχεδόν όλους τους διαθέσιμους χώρους.

Η περαιτέρω ανάπτυξη της ΕΤΕΠΗ ΑΕ στο πλαίσιο της ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας πρέπει να αποτελεί βασική στρατηγική επιλογή του Πανεπιστημίου. Κάποιες πιθανές προτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη και τους νέους θεματικούς άξονες του ΕΣΠΑ 2021-2027 (π.χ. πράσινη συνείδηση μέσω ενεργειακών αναβαθμίσεων προς όφελος των κλιματολογικών επιπτώσεων), μπορούν να είναι η ενεργειακή αναβάθμιση της ΕΤΕΠΗ (συντήρηση κτιρίου, φωτοβολταϊκά πάνελ κ.α.) και η αναβάθμιση του

εξοπλισμού της. Επιπλέον, η ΕΤΕΠΗ ΑΕ θα μπορούσε να αναπτύξει έναν βασικό μηχανισμό στήριξης τόσο της καινοτόμου/νεοφυούς όσο και της παραδοσιακής/mainstream επιχειρηματικότητας, με έμφαση στην ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια, με στόχο την βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Η ΕΤΕΠΗ ΑΕ, σε συνεργασία και με άλλους φορείς της περιοχής, θα μπορούσε, να προσφέρει σημαντική στήριξη για την ανάπτυξή τους με συμβουλευτική, εξειδικευμένη γνώση για τις δυνατότητες της αγοράς, τα επιχειρηματικά μοντέλα, την τεχνολογία, τη πρόσβαση σε συνεργάτες και αγορές, το marketing, το branding και κυρίως τη δικτύωση καθώς και τη δυνατότητα για virtual hosting και c-working spaces, που ζητούν αρκετές νεοσύστατες εταιρίες. Επίσης, δύναται να παρέχει εξειδικευμένες «Δράσεις Εκπαίδευσης και Ευαισθητοποίησης» με ομάδες-στόχο την κοινωνία, τους/τις φοιτητές/ριες, τους/τις επιχειρηματίες.

Τεχνοβλαστοί

Στην παρούσα συγκυρία, είναι σημαντική η προαγωγή των Εταιρειών - Τεχνοβλαστών (Spin Off) που έχουν ως αντικείμενο την εμπορική αξιοποίηση διανοητικής ιδιοκτησίας ή επιστημονικής γνώσης μελών ακαδημαϊκού και ερευνητικού προσωπικού. Τα μέλη του Πανεπιστημίου πρέπει να υποστηριχθούν σε ανάλογες δραστηριότητες, συνεισφέροντας στην ακτινοβολία του Ιδρύματος σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο, συμβάλλοντας στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και ανανεώνοντας την προσωπική τους ερευνητική προοπτική (αναφέρθηκε παραπάνω).

Για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η υποστήριξη των ερευνητικών ομάδων στη διαδικασία ίδρυσης και ανάπτυξης εταιρειών τεχνοβλαστών (spin off) μέσα από μια οργανωμένη διαδικασία ενός γραφείου μεταφοράς τεχνολογίας.

Διασύνδεση με την Περιφέρεια Ηπείρου

Αποτελεί γεγονός αναμφισβήτητο ότι τα Πανεπιστήμια μπορούν να συμβάλουν πολύπλευρα και θετικά στην οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ζωή των Περιφερειών όπου εδρεύουν. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει μακροχρόνια αгаστή συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου για την υλοποίηση κοινών προγραμμάτων κάτω από το κοινό όραμα της ανάπτυξης της περιοχής.

Έτσι, κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση και η πιο οργανωμένη συνεργατική έρευνα και καινοτομία στον πρωτογενή, δευτερογενή αλλά και στον τριτογενή τομέα μεταξύ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και της Περιφέρειας Ηπείρου.

Σημαντικό πεδίο συνεργασίας μπορεί να αποτελέσει η συντήρηση και η δημιουργία νέων υποδομών και κτιριακών εγκαταστάσεων προς όφελος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση, η ήδη δρομολογημένη από την Περιφέρεια Ηπείρου ίδρυση και λειτουργία Πάρκου Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας, σε στενή συνεργασία με το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά, ώστε η Περιφέρεια Ηπείρου να καταστεί περιφέρεια γνώσης και εξωστρέφειας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την κοινωνική ευημερία της περιοχής.

Επίσης, έγινε πρόσφατα γνωστό ότι στο νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Ηπείρου 2021-2027, θα χρηματοδοτηθεί, μεταξύ άλλων, η ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της υποστήριξης και αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας, της δημιουργίας ερευνητικών υποδομών και πανεπιστημιακών εργαστηρίων, της ψηφιακής επιχειρηματικότητας, της αναβάθμισης υπηρεσιών δημόσιων φορέων και της ανάπτυξης της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. Είναι σκόπιμο επομένως το Πανεπιστήμιο σε άμεση συνεργασία και συνεννόηση με την Περιφέρεια Ηπείρου, να διεκδικήσει τις σχετικές χρηματοδοτήσεις μέσα από έναν συντεταγμένο προγραμματισμό και με την καθοδήγηση μιας κοινής ομάδας εργασίας που θα συγκροτηθεί για τον σκοπό αυτό.

Γ4. Πολιτισμός

Το Πανεπιστήμιο εκ της πνευματικής του αποστολής στέκεται στο επίκεντρο του Πολιτισμού και επηρεάζει την διαμόρφωση των αξιών που συνέχουν το ευρύτερο περιβάλλον.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων καλείται να αξιοποιήσει ότι βρίσκεται σε περιοχή εξαιρετικού φυσικού κάλλους με πολλά σημαντικά μνημεία από την βυζαντινή, μεταβυζαντινή και νεότερη περίοδο. Συνεργασία με τους κατά τόπους φορείς μπορεί να συμβάλει ώστε οι περιοχές και τα μνημεία να γίνουν κέντρα επιμόρφωσης και περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης. Σε ό,τι αφορά στην διάδραση με τις πόλεις που φιλοξενούν τα πανεπιστημιακά Τμήματα, προκειμένου να είναι ουσιαστική θα πρέπει η θεματολογία να ξεκινά από τους πολίτες, και οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται να κεντρίζουν το ενδιαφέρον του κοινού. Η οικοδόμηση της σχέσης με την κοινωνία, κατά το πρότυπο αυτής που διαμορφώνει η διεπαφή των φοιτητών της Σχολής Επιστημών Υγείας με το κοινό στον χώρο του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, αναδεικνύει την ανάγκη και την αμοιβαία ωφέλεια, την οποία οφείλει το Πανεπιστήμιο να προάγει. Και πέρα από τα σύνορα της Ηπείρου όμως, ο πολιτισμός μπορεί και πρέπει να είναι όχημα για έναν στρατηγικό ρόλο εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στην Βαλκανική.

Κεντρικός στόχος είναι η συμβολή του Πανεπιστημίου στην αιφόρο διατήρηση και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, με ανάδειξη της ιστορίας και των αξιών της, μέσω της συμβατότητας και επιτελεσματικότητας υλικών, επεμβάσεων και μεθόδων προστασίας, καθώς και της αποτελεσματικής διαχείρισης του περιβάλλοντος, έχοντας ως κριτήριο την ποιότητα του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και των ιστορικών δομημάτων και τοπίων, στο πλαίσιο της τοπικής ανάπτυξης με βάση τις αρχές της κοινωνικής συνοχής και της κυκλικής οικονομίας.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται η προώθηση καινοτόμων διεπιστημονικών μεθοδολογιών για την ανάδειξη και προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συνδυάζοντας τεχνογνωσία από τα επιστημονικά πεδία της ιστορίας και αρχαιολογίας, της αρχιτεκτονικής, της μηχανικής των υλικών, των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και επικοινωνιών, των καλών τεχνών κ.α., μέσω ολοκληρωμένων έργων και δράσεων

των Σχολών του Ιδρύματος και διαπανεπιστημιακά. Ο ιδιαίτερος ρόλος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στην κρίσιμη περιοχή των δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο εθνικών, διακρατικών, ευρωπαϊκών και διεθνών δράσεων έχει βαρύνουσα σημασία για την προστασία της παγκόσμιας κληρονομιάς.

Η ολιστική προσέγγιση που δημιουργούν η ιστορική/αρχαιολογική τεκμηρίωση και οι καινοτόμες τεχνολογίες ψηφιακής αποτύπωσης, μη καταστροφικής αξιολόγησης, υπολογιστικών και αρχαιομετρικών μεθόδων, θα καταστήσει δυνατή την ενίσχυση της βιωματικής εμπειρίας, την παιδαγωγική διάδραση στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και την επικοινωνία ώστε η κοινωνία ενήμερη να μπορεί να συμμετέχει ουσιαστικά στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Τα δυο Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων που θεραπεύουν καλλιτεχνικά αντικείμενα (Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, Μουσικών Σπουδών) εγγυώνται υψηλού επιπέδου παρεμβάσεις στην πολιτιστική ζωή, τόσο σε τοπικό, όσο και σε υπερτοπικό επίπεδο. Σημαντική επίσης συμβολή έχουν και άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου που συνεισφέρουν μέσα από τα δικά τους πεδία σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, υλικής ή/και άυλης, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στην ενίσχυση της έρευνας, της καινοτομίας, της επικοινωνίας της επιστήμης και των τεχνών. Παραδείγματα αποτελούν καλλιτεχνικές διοργανώσεις όπως η Biennale Δυτικών Βαλκανίων, αλλά και ερευνητικά έργα όπως το «Κέντρο Έρευνας, Ποιοτικής Ανάλυσης Υλικών Πολιτισμικής Κληρονομιάς και Επικοινωνίας της Επιστήμης» και το έργο «Μουσικές Ελληνικές Οπτικοακουστικές Συλλογές».

Οι πολιτιστικές δράσεις είναι ένα προνομιούχο πεδίο για τον διάλογο ανάμεσα στην ακαδημία και την κοινωνία, προσφέροντας μια οθόνη όπου προβάλλονται οι ανθρώπινες πνευματικές κατακτήσεις και διαχέονται επ' ωφελεία του συνόλου. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει αξιοποιήσει πολλαπλώς αυτή την δυνατότητα, με μια ποικιλία μέσων και εκφράσεων:

- Βασικό πυλώνα της πολιτιστικής δραστηριότητας στο Πανεπιστήμιο αποτελούν οι φοιτητικοί σύλλογοι που παράγουν σημαντικό έργο για το εσωτερικό και το εξωτερικό κοινό, αξιοποιώντας την απaráμιλλη νεανική δυναμική τους, όπως ενδεικτικά: Θεατρική Συντροφιά Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΘΕΣΠΙ), Κινηματογραφική Ομάδα Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΚΟΠΙ), Φωτογραφικός

Σύλλογος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΦΩΣΠΙ), Χορευτική Ομάδα Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΧΟΠΙ), Ραδιοφωνικός Σύλλογος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΡαΣΠΙ) κ.α.

- Τα Πανεπιστημιακά Μουσεία έχουν προκύψει μέσα από το πάθος κάποιων ακαδημαϊκών μελών να υπηρετήσουν την επιστημολογία και την ιστορία. Επιβάλλεται η αξιοποίησή τους μέσω σχετικών προκηρύξεων και προγραμμάτων για ανάδειξη, εμπλουτισμό και υποστήριξη ενεργειών που θα συμβάλλουν στην περαιτέρω υποστήριξη του εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού του χαρακτήρα, όχι μόνο για φοιτητές/τριες, αλλά και για εκπαιδευτικές μονάδες της πόλης και για το ευρύ κοινό.
- Η Επιτροπή Λόγου και Τέχνης από το 2001 έχει αξιοποιήσει τις πνευματικές δυνάμεις του Ιδρύματος για την παραγωγή συνεδρίων, εκθέσεων, διαλέξεων, συναυλιών κλπ. πάνω σε μια συγκεκριμένη θεματική, που διεκδικεί μια επίκαιρη ματιά πάνω στην τρέχουσα συνθήκη.
- Η Καμεράτα, ορχήστρα που αποτελείται από φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πλαισιώνει με τις μουσικές της παραγωγές σημαντικές στιγμές της ακαδημαϊκής ζωής από το 2016. Με διαφορετικά ορχηστρικά σχήματα συμμετέχει και το Τμήμα Μουσικών Σπουδών από το 2019.
- Από το 2003 έχει ιδρυθεί Χορωδία του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης και από το 2020 Χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών.

Με διάφορες ευκαιρίες τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων οργανώνουν ανοιχτές εκδηλώσεις, με ομάδες εργασίας από ακαδημαϊκούς και φορείς της πόλης και της περιφέρειας. Είναι σκόπιμο να θεσπιστεί μια κεντρική Επιτροπή η οποία θα αναλάβει να συντονίσει και να προβάλλει τις διάφορες δραστηριότητες αυτές με τρόπο συνεκτικό, λειτουργώντας υποστηρικτικά ως προς την διευκόλυνση των συνεργειών και την αντιμετώπιση πρακτικών ζητημάτων. Έργο της θα είναι η διασύνδεση με τους κατ'εξοχήν αρμόδιους φορείς, τους Δήμους και τα Πνευματικά Κέντρα, τις Πινακοθήκες και τα Μουσεία, τις Εφορείες Αρχαιοτήτων και Υπηρεσίες Νεώτερων Μνημείων, αλλά και όποιους άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς ασχολούνται με τέχνη και πολιτισμό. Εξίσου σημαντική είναι η αξιοποίηση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος, αμφότερα εντάξιμα στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Εν κατακλείδι, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με την εκπαίδευση, την έρευνα, την ενημέρωση της κοινωνίας και την ενίσχυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, καλείται να συμβάλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού της Ηπείρου, αξιοποιώντας τις μεγάλες παραδόσεις της. Παράλληλα, με την εξωστρέφειά του μεταφέρει στην ευρύτερη περιοχή αξίες, γνώσεις και καινοτομία που παράγει, καθιστώντας την κέντρο πολιτισμού στα Δυτικά Βαλκάνια.

Δ. Πανεπιστημιακή ζωή

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων φιλοξενείται σε ένα περιβάλλον πλούσιο σε φυσικό κάλλος και έχει επιτύχει μια σημαντική χωροταξική ανάπτυξη. Ωστόσο η έλλειψη πόρων έχει αφήσει σημαντικό στίγμα στις κτιριακές υποδομές που είναι πλέον ανεπαρκείς και ενεργοβόρες, με πλημμελή συντήρηση και φροντίδα τόσο του δομημένου, όσο και του περιβάλλοντος χώρου.

Η έλλειψη ευελιξίας ως προς την προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες και την αναγνώριση των αναδυόμενων ευκαιριών, τα χρόνια προβλήματα υποστελέχωσης των αρμόδιων υπηρεσιών και η φθίνουσα χρηματοδότηση δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για μεγάλονα σχέδια όσον αφορά στην αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος μέσα από τις παραδοσιακές ατραπούς. Επιπλέον, η περιφερειακή θέση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ισοδυναμεί με μεγάλη απόσταση από τα κέντρα λήψης αποφάσεων και η αξιοποίηση των συνεργειών με τους τοπικούς παράγοντες δεν είναι η βέλτιστη.

Ο συνδυασμός των παραπάνω έχει οδηγήσει τα μέλη του Πανεπιστημίου σε κόπωση και εσωστρέφεια, που επιτάθηκαν με την υγειονομική κρίση. Είναι κρίσιμο να αναταχθούν οι οικείες δυνάμεις και να επιδιωχθεί μια ορθολογική αντιμετώπιση των προβλημάτων, που θα ιεραρχηθούν μέσα από διάλογο και συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους.

Δ1. Υποδομές

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι ένα μεγάλο περιφερειακό δημόσιο ίδρυμα που αναπτύσσεται σε ιδιόκτητες εκτάσεις σε τέσσερις Πανεπιστημιούπολεις (Ιωάννινα, Άρτα, Πρέβεζα, Ηγουμενίτσα). Είναι επίσης αποδέκτης κληροδοτημάτων, τα οποία και διαχειρίζεται.

Στα Ιωάννινα υπάρχουν δύο Πανεπιστημιούπολεις (Α και Β) σε συνολική έκταση 3.500 στρεμμάτων, που διαθέτουν περίπου 236.000 τετραγωνικά μέτρα στεγασμένων χώρων. Η Πανεπιστημιούπολη Α εφάπτεται με το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, ενώ σε πολύ κοντινή απόσταση βρίσκεται η Πανεπιστημιούπολη Β, ώστε η

πρόσβαση φοιτητών, διδασκόντων και λοιπών εργαζομένων σε δομές και υπηρεσίες υγείας να είναι εύκολη και άμεση, επιτρέποντας παράλληλη και ανάδρομη σχέση προσφοράς μεταξύ Πανεπιστημίου και Νοσοκομείου. Παράγεται έτσι υψηλής ποιότητας κλινικό έργο και καινοτόμος έρευνα σε πεδία αιχμής, η οποία είναι συχνά διατμηματική. Το Πανεπιστήμιο γειτνιάζει και με το Ινστιτούτο Βιοϊατρικών Ερευνών του ΙΤΕ (το οποίο θα αποκτήσει σύντομα και νέο κτίριο), γεγονός που επιτρέπει την καθημερινή διάδραση σε πολλά επίπεδα, ερευνητικό, καινοτομίας, εκπαίδευσης σε όργανα και τεχνολογίες κλπ. Η Αρχιτεκτονική έχει την έδρα της στο διατηρητέο κτήριο της Παπαζογλείου Υφαντικής Σχολής στο κέντρο της πόλης των Ιωαννίνων.

Στην Άρτα, η Πανεπιστημιούπολη έχει συνολική έκταση 347 στρέμματα, με 16.070 τετραγωνικά μέτρα στεγασμένων χώρων, ενώ στην Πρέβεζα και την Ηγουμενίτσα τα αντίστοιχα μεγέθη είναι 23 και 2,6 στρέμματα αντίστοιχα.

Χαρακτηριστικό όλων των Πανεπιστημιακών χώρων είναι οι προνομακές θέσεις τους και το εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται. Πέρα από τους δομημένους χώρους που στεγάζουν το ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο, καταγράφεται επίσης ένας σημαντικός αριθμός υποστηρικτικών υποδομών:

- Η Κεντρική Βιβλιοθήκη (Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) στεγάζεται σε ιδιαίτερο κτίριο στο κέντρο της Πανεπιστημιούπολης Α, το οποίο αποτελείται από έξι ορόφους με διαθέσιμη επιφάνεια και συλλογές που την καθιστούν μία από τις μεγαλύτερες ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.
- Υψηλής λειτουργικότητας και αισθητικής είναι και η Βιβλιοθήκη της Πανεπιστημιούπολης Άρτας, όπου φιλοξενείται και το αυτοτελές Αρχείο Ελληνικής Μουσικής.
- Το συνεδριακό Κέντρο «Κάρολος Παπούλιας» έχει την δυνατότητα να καλύψει συνεδριακές διοργανώσεις και εκδηλώσεις υψηλών προδιαγραφών. Ανάλογης λειτουργικότητας είναι και η αίθουσα τελετών «Γεώργιος Μυλωνάς» στα Ιωάννινα, ενώ λειτουργούν και μικρότερες αίθουσες εκδηλώσεων.
- Εκδηλώσεις, εκθέσεις και συνέδρια οργανώνονται επίσης στο Κέντρο Πολιτισμού Μονής Περιστεράς Δουρούτης, αλλά και στον Λαμπριάδειο Σταθμό Έρευνας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΠΑΛΑΣΕ), στα Άνω Πεδινά.

- Σε διάφορους χώρους στεγάζονται τα πανεπιστημιακά Μουσεία: Ιστορίας της Ιατρικής, Τυπογραφίας, Λαογραφίας, Εκμαγείων, Βιβλιοθήκη και το Μουσείο Μαρίας και Σπύρου Μαλαφούρη.
- Αυτόνομα και εξοπλισμένα κτίρια διαθέτουν το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου και το Διεθνές Κέντρο Ελληνικής Παιδείας-Παράδοσης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ΔΙΚΕΠΠΕΕ «Σταύρος Νιάρχος», που στεγάζει μεταξύ άλλων και το Κέντρο Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΚΕΔΕΓΠΟ).
- Τα Ινστιτούτα του Πανεπιστημιακού Κέντρου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΑΚΕΚ) έχουν τις έδρες στους στην Πανεπιστημιούπολη Β, ενώ το Πρότυπο Αγροδιατροφικό και Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου (ΠΑΤΕΠΗ) στην Πανεπιστημιούπολη Άρτας.
- Το Πανεπιστήμιο στεγάζει σε ιδιαίτερο χώρο εκτροφείο ζώων για επιστημονικούς σκοπούς.
- Σε αυτόνομο χώρο στεγάζεται το Πανεπιστημιακό Τυπογραφείο.
- Αθλητικές εγκαταστάσεις διαθέτουν τα Ιωάννινα, ενώ ένα μικρό γυμναστήριο υπάρχει και στην Άρτα
- Φοιτητικές κατοικίες διαθέτει το Πανεπιστήμιο στα Ιωάννινα και η Άρτα. Στις δύο αυτές πόλεις λειτουργούν επίσης φοιτητικά εστιατόρια.

Όλες οι ως άνω υποδομές επιδέχονται ανανέωση, ανάδειξη και αξιοποίηση. Το ίδιο ισχύει και για τον περιβάλλοντα χώρο, με βοτανικούς κήπους, πανεπιστημιακά κηπάρια κλπ. Εκεί όμως που είναι επιβεβλημένη η αναβάθμιση, είναι στους χώρους ακαδημαϊκής λειτουργίας, όπου η έρευνα και η εκπαίδευση δεν διεξάγονται πάντα στις πρέπουσες συνθήκες (π.χ. πρόσβαση ΑμεΑ). Είναι απαραίτητη η διάθεση πόρων για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, που πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες των Τμημάτων με επάρκεια σε μέγεθος και πληρότητα επιστημονικού και διδακτικού εξοπλισμού. Η πρόβλεψη για κατασκευή κτιρίων και αιθουσών διδασκαλίας/αμφιθεάτρων και για επισκευή - συντήρηση των υποδομών που εμφανίζουν σημαντικές φθορές, όσο και αν είναι δύσκολη στην παρούσα συνθήκη, θα πρέπει να καταστεί εφικτή μέσα από ευέλικτες λύσεις, πάντα με αυστηρή και διαφανή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προσβασιμότητα των υποδομών σε άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ). Σήμερα λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Μονάδα Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Στήριξης για Φοιτητές με Αναπηρία και Φοιτητές Ευπαθών Κοινωνικών

Ομάδων, που παρέχει μέσα και εργαλεία για όλους και ιδιαίτερα για φοιτητές/τριες που για διάφορους λόγους αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις σπουδές τους. Αποστολή της Μονάδας είναι η δημιουργία ενός ευνοϊκού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων για την στήριξη των φοιτητών/τριών που για ιατρικούς ή άλλους κοινωνικούς λόγους αντιμετωπίζουν λειτουργικές και εκπαιδευτικές δυσκολίες στην ολοκλήρωση των σπουδών τους. Ήδη υλοποιούνται σημαντικές δράσεις προς αυτόν τον σκοπό, όπως η λειτουργία προσβάσιμων σταθμών εργασίας στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου για φοιτητές/τριες με προβλήματα όρασης και κινητικές δυσκολίες, η τοποθέτηση απτικών χαρτών και οδηγιών όδευσης τυφλών σε καίρια σημεία του Πανεπιστημιακού χώρου, η δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού για φοιτητές με προβλήματα όρασης (Braille, ακουστικά συγγράμματα), η σχετική στήριξη συμβούλων καθηγητών και αρμόδιων υπαλλήλων των γραμματειών, η οικονομική ενίσχυση φοιτητών/τριών Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, η διασύνδεση με φοιτητικές ομάδες, τοπικούς συλλόγους κ.α για συμμετοχή σε κοινές δράσεις και η υπηρεσία εθελοντικής υποστήριξης από εθελοντές/τριες φοιτητές/τριες. Προτείνεται η στήριξη των εργαζομένων στην Μονάδα Προσβασιμότητας και η εισαγωγή της Μονάδας Προσβασιμότητας εντός της ροής λειτουργίας του Πανεπιστημίου, ώστε να εξασφαλιστεί η αδιάλειπτη εξυπηρέτηση όσων την έχουν ανάγκη. Είναι επίσης σημαντικό να προβλεφθεί ενίσχυση των δράσεων, όχι μόνο για την βελτίωση της φυσικής προσβασιμότητας, αλλά και για την πρόσβαση των φοιτητών/τριών ΑμεΑ στην αγορά εργασίας και αξιοποίηση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ως φορέα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή απασχόλησης, καθώς και η δημιουργία διαγνωστικής μονάδας αναπηριών και παθήσεων.

Στόχος είναι ένα φιλικό περιβάλλον εργασίας, όχι μόνον για την εκπαίδευση, αλλά και για την διοίκηση. Το υποστελεχωμένο προσωπικό θα πρέπει να υποστηριχθεί με ψηφιακή αναβάθμιση που συνοδεύεται από επιμόρφωση και να διευκολυνθεί με κοινωνικά μέτρα όπως π.χ. η πρόβλεψη ολοήμερου παιδικού σταθμού, με την υποστήριξη από τα σχετικά Τμήματα, ή η πρόσβαση σε προγράμματα ευεξίας και άθλησης.

Σε ό,τι αφορά στις πνευματικές υποδομές, είναι απαραίτητη η αναβάθμιση της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης με πρόβλεψη για την βέλτιστη διαχείριση των ανθρώπινων και υλικών πόρων προς όφελος όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας. Είναι σημαντικό να επιτευχθεί η πρόσβαση σε μεγαλύτερο αριθμό εντύπων και βάσεων

δεδομένων για τα μέλη του Πανεπιστημίου. Η Βιβλιοθήκη μπορεί να οργανώσει και να υλοποιήσει συστηματικές ενημερώσεις για την διασφάλιση της πνευματικής ιδιοκτησίας και την αντιμετώπιση της λογοκλοπής. Μπορεί επίσης να συντονίσει ενέργειες υπέρ της προαγωγής της επιστημονικής δεοντολογίας.

Ενεργειακή αναβάθμιση

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων διαθέτει την τεχνογνωσία και την παράδοση της υποστήριξης του φυσικού του περιβάλλοντος με όρους βιωσιμότητας και οικολογικής ευαισθησίας. Η δημιουργία Γραφείου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης θα συντονίσει μια συνολική πολιτική, που θα συμπεριλάβει τόσο τις μεγάλες υποδομές (π.χ. σταδιακή ενεργειακή αυτονομία των κτιρίων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης), όσο και καθημερινές πρακτικές για μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος (π.χ. περιορισμός χρήσης χαρτιού και μελανιού, ανακύκλωση, διαχείριση αποβλήτων, κομποστοποίηση απορριμμάτων).

Οι περισσότερες κτιριακές υποδομές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι σήμερα «γερασμένες» και ενεργειακά μη αποδοτικές. Σημαντικό μέρος του τακτικού προϋπολογισμού του Ιδρύματος δαπανάται στην πληρωμή του κόστους δαπάνης ηλεκτρικής ενέργειας και αγοράς πετρελαίου για κεντρική θέρμανση. Το Ίδρυμα οφείλει να επενδύσει πόρους στην εγκατάσταση και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως η γεωθερμία και τα φωτοβολταϊκά συστήματα. Με την χρήση αυτών, τα κτίρια του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων μπορούν να μετατραπούν σε κτίρια μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης επομένως και μηδενικού κόστους. Μια τέτοια πρωτοβουλία έχει ήδη αναληφθεί όσον αφορά στο μεγαλύτερο μέρος των κτιριακών υποδομών της Πανεπιστημιούπολης Άρτας.

Στόχος είναι η εύρεση των απαραίτητων πόρων από εθνικά ή ευρωπαϊκά κονδύλια με σκοπό την ανάληψη των προγραμμάτων πράσινης ανάπτυξης, και την ανάδειξη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο πρώτο ελληνικό Πράσινο Πανεπιστήμιο. Εκτός από το οικονομικό όφελος που έπεται από την μελλοντική ενεργειακή αναβάθμιση και

αυτάρκεια, η ταυτόχρονη δημιουργία ενός περιβαλλοντολογικού / ενεργειακού πάρκου στην Πανεπιστημιούπολη θα αποδώσει επίσης σημαντικά εκπαιδευτικά οφέλη.

Το Πανεπιστήμιο οφείλει να πρωτοστατεί στη μετάβαση στην πράσινη εποχή (καθαρές μηδενικές εκπομπές), με έμφαση σε τρεις βασικούς άξονες:

- Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση θα συμπεριλαμβάνει τη διεπιστημονική μελέτη της πράσινης μετάβασης, τεχνολογικής και οικονομικής, θα ενημερώνει και θα προετοιμάζει τους φοιτητές για τα προβλήματα και το κόστος της μετάβασης, καθώς και τις υπάρχουσες επιλογές στο πλαίσιο της τρέχουσας συγκυρίας.
- Τα μεγαλύτερα προβλήματα της πράσινης μετάβασης είναι η έλλειψη πράσινης τεχνολογίας και καινοτομίας και η χρηματοδότησή της. Η πανεπιστημιακή έρευνα θα πρέπει να πρωτοστατεί σε διεπιστημονικές μελέτες που θα οδηγήσουν σε νέες τεχνολογίες και θα περιορίσουν το πρόβλημα της τεχνολογικής έλλειψης. Θα θεσπιστούν κίνητρα, ώστε μέρος της έρευνας και των ερευνητικών προγραμμάτων σε διατμηματικό και διεπιστημονικό επίπεδο να κατευθυνθούν σε τέτοιες δράσεις.
- Το Πανεπιστήμιο θα ενθαρρυνθεί να δημιουργήσει συνεργασίες στο αντικείμενο της πράσινης κοινωνίας με τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, και με αντίστοιχα πανεπιστήμια του εξωτερικού που ήδη δραστηριοποιούνται σχετικά.

Η Βορειοδυτική Ελλάδα, όπου δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, λόγω της γεωμορφολογίας και των κλιματικών συνθηκών που επικρατούν χαρακτηρίζεται ως μια από τις περιοχές υψίστης προτεραιότητας για την ευρωπαϊκή βιοποικιλότητα. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ήδη εμπλέκεται σε πολλές δράσεις προστασίας και ανάδειξης της ενδημικής πανίδας και χλωρίδας. Τέτοιες δράσεις μπορούν να συμβάλουν στην εισροή πόρων, την σύνδεσή του με την τοπική κοινωνία, αλλά και την ανάδειξή του ως κέντρου περιβαλλοντικών δράσεων στην Δυτική Βαλκανική. Η ενεργός συμμετοχή του στον άξονα συνεργασίας Αδριατικής Ιονίου (UNIADRION) θα συμβάλει στην ανάπτυξη συνεργασιών, την εξωστρέφεια, την εισροή πόρων και την προβολή. Παράλληλα μπορεί να συμβάλουν στην ανάδειξη του Πανεπιστημίου ως σημαντικού εταίρου στην ανάπτυξη της Γαλάζιας Οικονομίας.

Δ2. Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ο θεσμός των Εταιρειών Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας αποτελεί διαχρονικά έναν σημαντικό εκτελεστικό βραχίονα για την εκπλήρωση της ακαδημαϊκής, ερευνητικής και ευρύτερα κοινωνικής αποστολής των ΑΕΙ. Στόχος της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΕΑΔΠ_ΠΙ), που ιδρύθηκε το 2001, είναι η ανάπτυξη της πανεπιστημιακής κοινότητας με θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Τα έσοδα από την δραστηριότητα της Εταιρείας διατίθενται για την κάλυψη των ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών αναγκών και αναπτυξιακών έργων του Ιδρύματος σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης που διασφαλίζουν τη διαφάνεια, λογοδοσία και αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων της. Σήμερα, τα έσοδα της ΕΑΔΠ_ΠΙ προέρχονται κυρίως από ενοίκια, παροχή υπηρεσιών, προμήθεια διαχείρισης και δωρεές, και τα έξοδα αφορούν κυρίως σε αμοιβές και έξοδα προσωπικού.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, καθώς και αντίστοιχες καλές πρακτικές τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς, διαπιστώνονται σημαντικά περιθώρια διεύρυνσης των δραστηριοτήτων της ΕΑΔΠ_ΠΙ με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας ανταπόκρισης του Φορέα και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συνολικά, στην αποστολή του. Ενδεικτικά, μπορούν να προβλεφθούν:

- Διαχείριση και αξιοποίηση χαρτοφυλακίου διανοητικής ιδιοκτησίας σε συνεργασία με τον ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου.
- Υποστήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με τον ΕΛΚΕ, το Τεχνολογικό Πάρκο και τον παραγωγικό ιστό της ευρύτερης περιοχής.
- Συμμετοχή σε τεχνοβλαστούς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 4864/2021.
- Λειτουργία Γραφείου Προσέλκυσης Χρηματοδοτήσεων για λογαριασμό του Πανεπιστημίου.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας και διάχυση της επιστημονικής γνώσης που παράγεται εντός του Πανεπιστημίου σε συνεργασία με τις υπηρεσίες δημοσίων σχέσεων και εξωστρέφειας.
- Δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος, στο πλαίσιο ενός νέου σύγχρονου δικτυακού τόπου της ΕΑΔΠ_ΠΙ

- Αξιοποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη της ακίνητης περιουσίας και των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου, όπως το Συνεδριακό κέντρο «Κάρολος Παπούλιας», το Πολιτιστικό Κέντρο Μονής Περιστεράς Δουρούτη, η Λαμπριάδειος Οικοκυρική Σχολή, οι αθλητικές εγκαταστάσεις κ.ά.
- Συνεισφορά στη βελτίωση και αναβάθμιση των κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου, προς όφελος της ακαδημαϊκής κοινότητας.
- Συνεισφορά στην αντιμετώπιση του χρόνιου και εξαιρετικά σημαντικού προβλήματος στέγασης των φοιτητών που προέρχονται από περιοχές εκτός Ιωαννίνων.

Στην συγκεκριμένη προσπάθεια, σημαντική παράμετρος επιτυχίας εκτιμάται ότι είναι η διασύνδεση και δικτύωση της ΕΑΔΠ_III:

- Εσωτερικά, με τρίτες υπηρεσίες και οργανωτικές οντότητες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με στόχο τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και τη διάχυση της τεχνογνωσίας εντός του Ιδρύματος.
- Εξωτερικά, με φορείς από τον Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και με άλλες ΕΑΔΠ για την υλοποίηση κοινών δράσεων, με φορείς της κεντρικής διοίκησης και της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, και με μεμονωμένες επιχειρήσεις ή συλλογικούς φορείς επιχειρήσεων (π.χ. Επιμελητήρια).

Σε αυτό το πλαίσιο, καταλυτικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν οι δυνατότητες εξωτερικής χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της ΕΑΔΠ_III, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, το οποίο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη (το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων συμμετέχει και διεκδικεί ικανό τμήμα του ποσού που έχει προκηρύξει η πολιτεία για τον εκσυγχρονισμό των Πανεπιστημίων μέσω προγραμμάτων του), του ΕΣΠΑ 2021-2027 και χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των λοιπών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δ3. Φοιτητική μέριμνα και αυτοδιαχείριση

Ο τρόπος με τον οποίον ένα πανεπιστήμιο αγκαλιάζει τους φοιτητές του είναι κλειδί για την ποιότητα της ακαδημαϊκής του ζωής. Ιδιαίτερο θετικό χαρακτηριστικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι ότι έχει παράδοση στην στήριξη και στην αυτονομία του φοιτητικού σώματος υπό τον ενιαίο θόλο της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η πολιτική μέριμνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων εδράζεται σε βασικές αρχές, που πρέπει να διαφυλαχθούν παρά τις όποιες αρνητικές συγκυρίες:

- Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και προσβασιμότητας, στήριξη με αντικειμενικά κριτήρια.
- Προαναγνώριση των αναγκών των ευάλωτων ομάδων και κατάρτιση αποτελεσματικών στρατηγικών.
- Βελτίωση των υπαρχουσών υποδομών και άμεσος προγραμματισμός για κατασκευή νέων.
- Αναβάθμιση της καθημερινότητας όλων των φοιτητών εντός και εκτός των φοιτητικών εστιών, με δομές και προγράμματα πρόληψης και υποστήριξης (προαγωγή υγείας, ευεξία, συλλογικότητα, διαφορετικότητα, ανθεκτικότητα, προσβασιμότητα, κοινωνική πολιτική, ευνοϊκό ακαδημαϊκό περιβάλλον).

Πέρα από τα παραδοσιακά χορηγούμενα με ενέργειες του Υπουργείου (σίτιση, στέγαση, στεγαστικό επίδομα με βάση κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια, υγειονομική κάλυψη, δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου, υποτροφίες αριστείας), στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπάρχουν επίσης κληροδοτήματα, τα έσοδα των οποίων προορίζονται για φοιτητικές υποτροφίες, σύμφωνα με τις επιθυμίες των διαθετών τους. Είναι σκόπιμη η αναβάθμιση του σχετικού Τμήματος, η στελέχωση και η μηχανοργάνωσή του, ώστε να είναι η αξιοποίηση των κληροδοτημάτων η βέλτιστη δυνατή.

Είναι σημαντικό να υποστηριχθούν και να αναβαθμιστούν όλες οι υπηρεσίες που στοχεύουν άμεσα τον φοιτητικό πληθυσμό: το Γραφείο Διασύνδεσης, Σπουδών και Σταδιοδρομίας που περιλαμβάνει και το γραφείο Πρακτικής Άσκησης, το Συμβουλευτικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ΣΚΕΠΙ), η Μονάδα Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Στήριξης, η Διεύθυνση Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων για το Τμήμα που

αφορά στην κινητικότητα των φοιτητών/τριων μέσω του προγράμματος Erasmus+ (σπουδές ή/και πρακτική άσκηση).

Οι φοιτητές/τριες, μέσω πολλών και δυναμικών συλλόγων, συμμετέχουν ενεργά στην πανεπιστημιακή ζωή. Πολλοί σύλλογοι έχουν ως αντικείμενο τις τέχνες (αναφέρθηκαν παραπάνω) αλλά και τον εθελοντισμό και την κοινωνική προσφορά, όπως η Φοιτητική Ομάδα Εθελοντικής Αιμοδοσίας (ΦΟΕΑ) και Ζωοφιλική Ομάδα Πανεπιστημίου Ιωαννίνων-(ΖΩΟΠΙ). Στις φοιτητικές αυτές πρωτοβουλίες το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων πρέπει να είναι συμπαραστάτης και αρωγός.

Με δεδομένο το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης, θα μπορούσαν να σχεδιαστούν δράσεις-παρεμβάσεις με στόχο την μείωση των διακρίσεων και ανισοτήτων μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας, τόσο εντός όσο και εκτός της Πανεπιστημιακής κοινότητας. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση αυτών των στόχων μπορούν επίσης να αποτελέσουν πεδίο έρευνας και εκπόνησης ερευνητικών έργων με το συντονισμό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το πεδίο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για την προσφορά και παροχή υπηρεσιών του Πανεπιστημίου στην κοινωνία, αλλά προσφέρεται και ως πλαίσιο πρακτικής άσκησης για πολλές Σχολές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (αναφέρεται παρακάτω).

Πρακτική άσκηση

Η πρακτική άσκηση κατοχυρώνεται ρητά ως μορφή διεξαγωγής διδακτικού έργου, με τα άρθρα 31, 32, παρ. 1 και 53, παρ. 2 του ν. 4009/2011. Ως θεσμός έχει μεγάλη σημασία, γιατί συνδέει άμεσα την γνώση που απόκτησαν οι φοιτητές στη διάρκεια των σπουδών τους με την εμπειρία των επαγγελματικών πεδίων εφαρμογής της. Γι' αυτό και είναι παρούσα στα προγράμματα σπουδών διεθνώς.

Κατά την πρακτική άσκηση δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην εμπειρία που συμπληρώνει τη θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση και αποτελεί βασικό παράγοντα της ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης. Ο σκοπός της είναι αφ' ενός να συμβάλει σε επαγγελματικό επίπεδο στην καλύτερη αξιοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που

απέκτησαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, αφ' ετέρου δε να διασφαλίσει την ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων στο παραγωγικό σύστημα, καθώς λειτουργεί και ως διάυλος επικοινωνίας μεταξύ του Ιδρύματος και του κόσμου της εργασίας.

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ιδρύθηκε στα τέλη του 2010 με σκοπό την υποστήριξη των φοιτητών που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση (η οποία ήταν μέχρι πρόσφατα κατά κανόνα προαιρετική) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Καθώς η διεθνής πρακτική δείχνει υποχρεωτική πρακτική άσκηση, ο θεσμός χρειάζεται προσαρμογή, πάντα με βάση τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων, αλλά και με διαφύλαξη των δικαιωμάτων των ασκούμενων (αμοιβή, ασφαλιστική κάλυψη κλπ.). Προτεραιότητα αποτελεί η εκπόνηση κανονισμού για την διαχείριση τόσο των ατομικών προγραμμάτων Άσκησης των φοιτητών, όσο και της συνολικής διάδρασης του Πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας.

Δ4. Επιτροπή Ισότητας Φύλων

Πρόσφατα ορίστηκε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων η Επιτροπή Ισότητας Φύλων ως συμβουλευτικό όργανο της Συγκλήτου και των Διοικήσεων των Σχολών και των Τμημάτων, για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής. Η Επιτροπή Ισότητας Φύλων εκπόνησε τετραετές (2022-2025) σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων με γενικό στόχο την «χαρτογράφηση και η αντιμετώπιση των μορφών ανισοτήτων και διακρίσεων φύλου, έμφυλης βίας και σεξουαλικής παρενόχλησης εντός του Πανεπιστημίου και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην εσωτερική οργάνωση και λειτουργία του, στα Προγράμματα Προπτυχιακών, Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών, καθώς και στην ερευνητική δραστηριότητα». Είναι σημαντική η στήριξη της Επιτροπής για την υλοποίηση των προγραμματισμένων δράσεων και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

Ε. Διακυβέρνηση

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από αστάθεια λόγω της δίνης των εξελίξεων σε όλους τους τομείς, γεωπολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό. Συγχρόνως οι ραγδαίες μεταβολές στην τεχνολογία γεννούν νέες ελπίδες, αλλά και νέες προκλήσεις. Μέσα στο σκηνικό αυτό, η υπεράσπιση των ακαδημαϊκών αξιών και ιδιαίτερα η προστασία της φοιτητικής κοινότητας έχει ένα ειδικό βάρος, διότι ισοδυναμεί με ακριβή παρακαταθήκη για το μέλλον.

Η παρούσα συγκυρία είναι ιδιαίτερα κρίσιμη για την Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση, που υφίσταται χρόνια προβλήματα υποστελέχωσης και υποχρηματοδότησης και που καλείται να λειτουργήσει με νέους κανόνες και ισορροπίες. Ένας καινούριος θεσμός, το Συμβούλιο Διοίκησης, θα χαράξει την μελλοντική πορεία του Πανεπιστημίου και ο καταλύτης για την εναρμόνιση των οραμάτων και των πρακτικών θα είναι η/ο νέα/νέος Πρύτανης. Προκειμένου να αναχαιτίσει το μακροχρόνιο αίσθημα ματαίωσης και να απελευθερώσει τις ενδογενείς δυναμικές, οφείλει απόλυτη και αποκλειστική αφοσίωση στο λειτούργημά της/του με έμπνευση, ανοιχτή αντίληψη, σεβασμό, δικαιοσύνη, αμεροληψία και αλληλεγγύη.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι ένα πανεπιστήμιο αριστείας, που θεραπεύει με ολοκληρωμένη προσέγγιση σχεδόν όλες τις επιστήμες. Παρά τους γρήγορους μετασχηματισμούς που επιβάλλουν οι αρνητικές συγκυρίες, το ανθρώπινο δυναμικό και οι καλά θεμελιωμένες αξίες του, του επιτρέπουν να διεκδικεί ηγετική θέση στις επιστήμες, τις τέχνες και τον πολιτισμό.

Ο τρόπος με τον οποίο μέχρι σήμερα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπερασπίζεται τον δημόσιο χαρακτήρα της ανώτατης παιδείας αποτελεί συστατικό στοιχείο της φυσιογνωμίας του. Η προάσπισή του είναι μια δύσκολη υπόθεση, στην οποία αξίζει όμως να επενδύσουμε, πάντα μέσα από εναλλακτικές λύσεις που προκύπτουν με συναίνεση στα ακαδημαϊκά όργανα και όχι με αυθαίρετους δογματισμούς.

Το ενδεκαμελές Συμβούλιο Διοίκησης αποτελείται από εσωτερικά και εξωτερικά μέλη εγνωσμένου κύρους και είναι σε θέση να οδηγήσει το Πανεπιστήμιο σε ανοδική πορεία. Αυτή θα επιτευχθεί μόνο με ειλικρίνεια, συμμετοχικότητα και συμπερίληψη, υπέρ των οποίων συνηγορεί άλλωστε η πολυεπιστημονικότητα του Συμβουλίου. Η ανάληψη

επιμέρους αρμοδιοτήτων από κάθε μέλος του, η δημιουργική ανταλλαγή απόψεων και η πλουραλιστική οπτική στα προκύπτοντα θέματα θα οδηγήσουν σε εισηγήσεις προς συζήτηση και σύνθεση από τα ακαδημαϊκά όργανα. Θεμέλιοι λίθοι για την όλη διαδικασία οφείλουν να είναι η δημοκρατία, ο διάλογος, η διαφάνεια και η νομιμότητα, η συλλογικότητα στην λήψη αποφάσεων και στη λειτουργία, το ακαδημαϊκό ήθος, η ελευθερία, η ακεραιότητα και αμοιβαία λογοδοσία. Η δέσμευση για απαρέγκλιτη τήρηση των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Πανεπιστημίου είναι συγχρόνως δέσμευση για συνεχή επαφή και διάλογο με τους/τις διδάσκοντες/ουσες, τους/τις διδασκόμενους/ες και τους/τις εργαζόμενους/ες, ώστε με γνώση και ενημέρωση να διαμορφώνεται πραγματικό περιβάλλον συλλογικής βούλησης.

Ανασυντάσσοντας τις δυνάμεις μας, εξορθολογίζοντας τους υφιστάμενους πόρους και υποδομές και διεκδικώντας σθεναρά την ενίσχυσή τους, επινοώντας εναλλακτικές λύσεις και προτάσεις μέσα από διάλογο, θα αναδειξουμε τα ισχυρά μας σημεία, θα στερεώσουμε τα κεκτημένα, θα υπερβούμε την ομηρία της κρίσης και θα ικανοποιήσουμε την ανάγκη που έχει κάθε ακαδημαϊκή μονάδα για αυτοπεποίθηση, ασφάλεια και δημιουργία.

Η ρύθμιση των όρων ασφάλειας για την προστασία ανθρώπων, δομών και αξιών εμπίπτει στην ίδια την ακαδημαϊκή κοινότητα, που εξ ορισμού θεμελιώνεται στην ελευθερία και την δημοκρατία και αποτάσσεται κάθε πλέγμα επιτήρησης και πειθαρχικοποίησης. Είναι υποχρέωση και υψηλή ευθύνη της ηγεσίας του Ιδρύματος να εφαρμόσει το νόμο με πρόνοια θωράκισης της δημοκρατικής ακαδημαϊκής ζωής μέσα από εσωτερικές διαδικασίες. Είναι πιο κρίσιμη παρά ποτέ η κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας στην έρευνα και τη διδασκαλία, καθώς και η απρόσκοπτη έκφραση και διακίνηση ιδεών. Είναι σημαντική η ψήφιση των ιδρυματικών κανόνων, που θα διασφαλίζουν λειτουργικότητα, συνοχή, διαφάνεια, δημοκρατική, αμερόληπτη και αποτελεσματική διοίκηση: εσωτερικός κανονισμός, οργανόγραμμα, ψηφιοποίηση, οριζόντιες διαδικασίες, δραστική μείωση της γραφειοκρατίας. Όλα αυτά σε αγαστή συνεργασία και μετά από οργανωμένο διάλογο με τις έμπειρες διοικητικές μας υπηρεσίες.

Η πρόκληση σήμερα είναι να ενδυναμώσουμε την προσήλωσή μας στις ακαδημαϊκές αξίες και την εμπιστοσύνη μας στον θεσμό του δημόσιου Πανεπιστημίου, κάτω από τις εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες που επικρατούν σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Το πανεπιστήμιο που οραματιζόμαστε να υπηρετήσουμε είναι ανοιχτό, δημόσιο και δημοκρατικό, ενθαρρύνει και προστατεύει τον ελεύθερο λόγο και την απρόσκοπτη διάχυσή του, δίνει χώρο για να αναπτυχθεί η ιδέα και να διερευνηθεί η υπόθεση, ενισχύει την αδελφότητα, την αλληλεγγύη και την κοινωνική συνείδηση, στηρίζεται στην διαφάνεια, την αμοιβαία λογοδοσία, την αλληλεπίδραση με σεβασμό και ανεκτικότητα. Γιατί το μόνο μέλλον που μπορεί να έχει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ως ζωντανός οργανισμός που υπηρετεί την επιστήμη, σέβεται την δεοντολογία, παράγει γνώση και καλλιεργεί αξίες, είναι να αποτελεί εστία εκπαίδευσης, έρευνας, καινοτομίας και πολιτισμού, φυτώριο ελεύθερων ανθρώπων με κριτική σκέψη και δημοκρατικό ήθος.